

Robotterne er stadig på prøve / side 26

Langeland risikerer at få lukket 80 pct. af øens dataforbindelser

/ side 6

"Kommunerne hører hjemme i det nationale cyberværn"

/ side 16

Herning sparer 250.000 kr. med **grøn strøm** i serverrummet

/ side 22

Kommunale IT- og Digitaliseringsansvarlige

TØR DU GAMBLE MED IT?

Med en it-benchmarkanalyse får du det grundlag, du skal bruge for at træffe velovervejede beslutninger om it og digitalisering i kommunen.

Det giver gode kort på hånden og ro i maven.

Digitaliseringen er blevet et varmt politisk emne

Digitaliseringen i landets kommuner bliver mere og mere politisk og fylder mere hos interessenterne omkring os. En række dagsordener som cybersikkerhed og mangel på kompetent arbejdskraft er dagligdagsemner, hvor koden ikke er knækket, men hvor digitaliseringen spiller en mere indlysende rolle. Emnerne fylder også godt op i dette magasin.

Langeland risikerer at miste 80 pct. af sine internetforbindelser. TDC som har de fleste databonnter på Langeland har søgt Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur (SDFI) om tilladelse til at sløjfe sine kobberkabler i hele landet. Den tilladelse har de fået. Der er for så vidt ikke noget odiøst i det. Problemet for Langelands it-chef Mikael Kronstrøm er, at 80 pct. af matriklerne får deres internetopkoblinger fra Xdsl-forbindelser og da TDC's forsyningspligt blev ophævet i januar 2017, er TDC ikke længere forpligtet til at yde et alternativ. Der er ikke noget at sige til, at it-chefen på Langeland er bekymret for øens fremtid.

En anden historie, som også emmer af politik, handler om telemedicin. Sideløbende med det nationale telemedicinprojekt, har de to regioner øst for Storebælt igangsat et initiativ om det virtuelle hospital – under den besnærende overskrift – "patient i eget hjem". Det er sundhedsplatformen, der er datalager, og det er journalsystemerne Cura og Nexus som modtager data fra patienterne og indberetter til Sundhedsplatformen. Potentielt er det op til hver 10. patient, der kan blive monitoreret og målt i egen dagligstue. Aktørerne understreger, at det ikke er et nyt it-projekt. Man udnytter bare de applikationer man allerede har på en ny måde. Sundhedsøkonom Kjeld Møller Pedersen, roser projektet.

Folketingets nye formand for udvalget Digitalisering og It Lisbeth Bech-Nielsen (SF) bakker helhjertet op om, at landets kommuner bliver en del af det nationale cyberværn. "Det skal de da helt klart og jeg synes også, at det er en fejl, at Center for Cybersikkerhed ikke er et civil agentur, men ligger under Forsvarsministeriet".

Det kommer nok ikke til at ske, så vi i kommunerne fortsætter det gode arbejde med at iværksætte en fælleskommunal indsats på cyberområdet. Det kommer jeg helt sikkert tilbage til flere gange i den kommende tid.

Min kollega i Herning Kommune Poul Venø sparer 250.000 kr. om året ved at lade kommunens største serverrum køre på grøn strøm. Som alt godt her i livet startede initiativet på et ledelsesmøde med en kop kaffe. Hvorfor prøver du ikke at regne på det? Det gjorde han så. Og han opfordrer os til at gøre noget lignende. KL og KOMBIT sidder med ved bordet i Digitaliseringsstyrelsen om Grøn IT. Et projekt der skal bidrage til kommunernes klimaindsatser frem mod 2030 hvor CO2-målene skal indfris. KL har sammen med Rambøll lavet en top 10 over de bedste klimaindsatser i kommunerne. Der er mange gode resultater og det er tilladt at planke dem, ifølge Jan Struwe Poulsen, KL.

Og så oplevede jeg for første gang i mit liv at møde op i retten i Randers for en anklage om at have overtrådt GDPR-reglerne. Jeg ærgrer mig stadig over bøden på 75.000 kr. Især efter at retten lagde vægt på, at jeg som it-chef måtte påregne, at medarbejderne ville overtræde retningslinjerne. En medarbejder havde mod kommunens instruks – valgt at gemme personlige data på sin pc og det var tilfældigvis den, der blev stjålet på et sundhedscenter. Jeg må understrege, at det ikke er muligt at indrette en it-arbejdsplads så it-brugerne ikke kan gøre noget galt.

Vikarer i Hedensted Kommune oprettes nu på et øjeblik

400 vikarer, der flyver ind og ud af organisationen.

Vikarer, der arbejder to dage på ét plejecenter og ugen efter på et andet. Det stiller krav til hurtig oprettelse – og nedlæggelse af brugerne. Og det er her ID Connects løsning gør en mærkbar forskel i Hedensted Kommune.

Hedensted Kommune stod over for at skulle i gang med NSIS, og de havde ikke implementeret et Identity & Access Management-system i kommunen. Samtidig var der brug for en effektiv håndtering af de mange vikarer, der arbejder i kommunens SeniorCenter.

- Vi kunne med det samme se, at vi havde behov for at kunne foretage hurtige oprettelser på virkeområdet, og derfor afsøgte vi markedet for et værktøj, der var nemt at bruge, og som kunne hjælpe os med at decentralisere oprettelserne, altså flytte opgaven fra IT-afdelingen og ud i afdelingerne, fortæller Kim R. Bengtsson, der har det tekniske ansvar for, at løsningen kunne tages i brug i Hedensted Kommune.

- Der er altid mange prioriteter i spil, når et nyt system skal implementeres, men vi besluttede, at oprettelse og nedlæggelse af vikarer var vores første prioritet.

Hurtigt i drift

Fra Hedensted Kommune satte gang i processen med ID Connect gik der kun 2-3 uger, så var førsteprioriteten – vikarområdet – i drift. Hedensted Kommune har opbygget en struktur i løsningen, der afspejler brugerne i deres Microsoft Active Directory med en organisation for hvert ansættelsessted i kommunen.

Det har været med til at give et hurtigt overblik, og det har virket positivt på både implementeringen og på modtagelsen af løsningen i organisationen.

- Det er gået virkelig stærkt. Lige nu er opgaven med oprettelser og nedlæggelser af brugere på vej ud i organisationen. Helt som vi ønskede os. Opgaven er til at starte med placeret hos de medarbejdere, der før oprettede brugerne manuelt i Cura, men inden så længe kommer det fx helt ud til kommunens forskellige plejecentre, siger Kim R. Bengtsson.

Effektiv brugerstyring

Når Hedensted Kommune i dag ansætter en vikar, foretages et cpr-opslag, så det kontrolleres, om brugeren er oprettet i forvejen. Ved hjælp af ID Connects løsning oprettes brugerens ansættelse, og vikarens start- og sluttidspunkter angives, brugeren placeres i den relevante organisation – og tildeles derefter den relevante rolle i forhold til opgave og arbejdssted.

- Den pågældende vikar bliver så aktiveret to timer før mødetid – og deaktiveret, når vagten er afsluttet, så der er givet plads til fx en forlænget vagt. Og det samme sker igen, når vikaren eventuelt skal møde på et andet plejecenter allerede dagen efter, fortæller Kim R. Bengtsson.

Gevinst for alle

I Hedensted Kommune er der identificeret flere gevinster efter implementeringen af ID Connects løsning. Der er tale om både tidsmæssige og økonomiske besparelser.

- Vikarerne er begejstrede, for de kan starte deres arbejde i det øjeblik, de møder ind. De medarbejdere, der har vagten, oplever også den nye brugersty-

ring som let og smidig. Tidligere havde vi en døgnvagt til at håndtere Cura; det slipper vi for nu, og så påvirkes arbejdsglæden positivt, fordi besværet er minimalt. Det er en gevinst for mange, og de frigivne ressourcer i IT-afdelingen skal bruges til at løse andre opgaver, ifølge Kim R. Bengtsson.

ID Connects løsning har også været med til eliminere fejl i oprettelserne i Hedensted Kommune.

- Fra et ledelsessynspunkt er vi begejstrede for de effektiviseringer, der ligger i ID Connect, uden at sikkerheden compromiteres. Og den indbyggede ledelses- og compliance-rapportering ser vi ligeledes som et stort plus, fortæller Susanne Astrup, der er IT-chef.

Løn integration

I den kommende tid udbygger Hedensted Kommune løsningen fra ID Connect med lønintegration til automatisk oprettelse af ansættelser på baggrund af ansættelser i KMDs lønsystem. Løsningen skal også udvides til at omfatte de øvrige afdelinger i kommunen, efterhånden som organisationer og systemer bliver klar til det.

Hedensted Kommune om ID Connects løsning:

- Nem at implementere
- Let for brugerne at arbejde med
- Besparelser realiseres fra dag 1

Læs mere på idconnect.dk

Indhold

MAGASINET KITA | November 2023

LÆS
OM

Langeland risikerer at få lukket 80 pct. af øens dataforbindelser 6

Teleindustrien: "Bredbåndspuljen løser ikke restgruppens internetproblemer" 10

Telemedicin: Snart kan du blive indlagt i eget hjem 12

Ekspert: "Perspektiver i pilotprojekter" 15

Lisbeth Bech-Nielsen (SF) formand for Digitalisering og IT: "Kommunerne hører hjemme i det nationale cyberværn" 16

IT- og digitaliseringschef Henrik Brix, Favrskov Kommune: "Ærgrer sig over bøde på 75.000 kr. for GDPR" 18

DIGIT køber stort ind hos KMD 20

Herning sparer 250.000 kr. med grøn strøm i serverrummet 22

Grøn IT skal bidrage til at kommuner når klimamål 24

Robotterne er stadig på prøve 26

It-chef Mikkel Arp, Lyngby Taarbæk: "Data fra bundkort i 6000 enheder leverer overblikket i it-afdelingen" 30

Sikkerhedsdagsordenen begrænser digitaliseringen 32

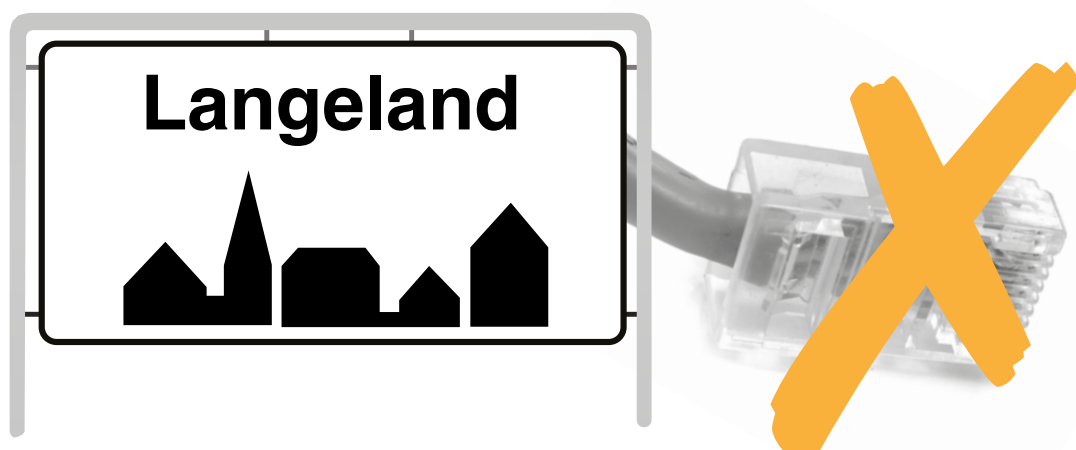
Lektor, Phd Ursula Plesner, CBS: "Digitalisering fører store bunker af usynligt arbejde med sig" 34

Lene Hartig Danielsen: Borgerservice løftede i praksis MitID opgaven for hele det digitale Danmark 38

Brugerklubben SBSYS går i udbud med sine EU-rammeaftaler 39

Langeland risikerer at få lukket 80 pct. af øens dataforbindelser

TDC har fået grønt lys af Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur (SDFI) til at lukke deres ADSL-forbindelser ned over alt i landet. Det gør særlig ondt på Langeland, hvor ca. 80 pct. af ejendommene kun har effektiv adgang til data med ADSL-forbindelser. Det rammer borgere og virksomheder og sommerhuse på Langeland specielt hårdt, da TDC og andre tele- og energiselskaber ikke er forpligtet til at levere et alternativ til den lukkede dataforbindelse. IT-chef Mikael Kronstrøm, Langelands Kommune mener, det ser sort ud for øen.

TDC vil i løbet af de kommende seks år lukke ned for de gamle internetforbindelser via kobberkabler.

Langelands Kommune bliver ramt af to forhold. Dels er de gamle kobberkabler forældede og har mere end aftjent deres værnepligt. De blev oprindeligt brugt til telefoni, men kom senere til at blive den gængse dataforbindelse ved hjælp af et modem.

Den anden ting Langeland bliver ramt af, er, at forsyningspligten blev ophævet i januar 2017. Dermed blev TDC, der havde haft ansvaret for Forsyningspligten siden 1996, fritaget for pligten til at forsyne landejendomme, virksomheder i yderområder og borgere med internet gennem telefonnettet. Tilladelsen til at sløjfe kobberkablerne starter i 4. Kvartal 2023 – med såkaldte testlukninger. Fra 1. januar 2024 bliver det alvor. Alle XDSL forbindelser vil være lukket senest i 2030.

”Det gør ondt. Vi har et gennemdigitaliseret samfund, hvor der er forsyningspligt på strøm, men der findes ikke længere en forsyningspligt på data. Det er meget svært at forklare folk og virksomheder og sommerhusejere, fordi de forventer, at uanset hvor de opholder sig, er der adgang til

data – ligesom med en stikkontakt. Men det er bare ikke sådan – og slet ikke på Langeland og i andre landområder,” siger Mikael Kronstrøm.

Han forstår udmærket godt, at teleselskaber og energiselskaber ikke begynder at grave fiberkabler ned i yderområderne på Langeland, da der ikke ville være en forretning i det. Langeland er historisk set bygget op af mange små landsbyer og befolkningen er oppe i årene. Men øen har brug for den kritiske infrastruktur – nøjagtig som mange andre landområder – det er bare svært at få effektueret, da lovgivningen på området siger det skal gøres på markedsvilkår.

”Det ser svært ud. Hvis der ikke er tidssvarende internetforbindelser, kommer der ikke virksomheder til øen, der kommer heller ikke børnefamilier, og det bliver svært at leje sommerhuse ud. Det rammer øen økonomisk,” siger Mikael Kronstrøm.

- fortsættes på side 8 >>>

” Det gør ondt. Vi har et gennemdigitaliseret samfund, hvor der er forsyningspligt på strøm, men der findes ikke længere en forsyningspligt på data. Det er meget svært at forklare folk og virksomheder og sommerhusejere, fordi de forventer, at uanset hvor de opholder sig, er der adgang til data – ligesom med en stikkontakt. Men det er bare ikke sådan – og slet ikke på Langeland og i andre landområder. IT-chef Mikael Kronstrøm, Langelands Kommune

Kan I nå at reagere på alarmerne fra jeres sikkerhedsprodukter?

Vi hører ofte, at manglende tid og for mange ansvarsområder betyder, at alarmer ikke bliver håndteret. Lad Conscia tage ansvaret for jeres sikkerhedsalarmer.

Vidste du...

At Conscia tilbyder 24/7 sikkerhedsovervågning med **dansktalende** analytikere baseret på SIEM systemer og sikkerhedsløsninger fra de største leverandører? Servicen leveres allerede til flere kommuner.

Og hvis der er yderligere behov for at samle logs op fra de øvrige driftssystemer, så kan Conscia også hjælpe med opsætning af jeres egen SIEM platform.

Conscia 24/7 sikkerhedsovervågning:

- Conscia drifter platformen
- Hjælp til at oprette dashboards og sikre at logkilderne håndteres korrekt
- Dansktalende analytikere
- Tid tilbage og ro i maven

Læs mere på conscia.dk/services/managed-services her:

Langelands Kommune har som mange virksomheder på Langeland etableret eget fibernet på tværs af kommunens lokationer, men da det er et lukket, sikret netværk, kan det ikke stilles til rådighed for andre – ligesom det heller ikke er muligt for virksomheder med egen fiber at stille det til rådighed for borgere og andre virksomheder.

5G

Et alternativ til fibernet er de mobile bredbåndsforbindelser som 4G/5G. De blev ligestillet med kabelbaseret internet ved Teleforliget i 2019. 4G/5G forbindelser deles på en telemast. Jo flere der bruger disse kontaktpunkter, des dårligere bliver dataforbindelsen. Når kapaciteten rammer et kritisk punkt, vil dataforbindelsen helt ophøre med at virke. "Det er jo en udfordring med måling af dækningsgraden. Når man kigger på landkortet over 4G/5G ser Langeland ud til at have 100 pct. dækning.

Hvis man måler dækningen for 5G tirsdag eftermiddag, så har Langeland fuld dækning. Måler du dækningsgraden fredag eftermiddag, hvor folk er på vej hjem eller på vej ud i sommerhusene er dækningsgraden 0. Så det er en teoretisk måling, der ikke giver et korrekt billede af datahastigheden. Derfor kan vi ikke rigtigt bruge det til noget uden yderligere udbygning med master," siger Mikael Kronstrøm, der opfordrer de konkurrerende teleselskaber til at arbejde sammen.

Ved den seneste frekvensauktion på mobilområdet i 2020 blev der af staten sat krav om datadækning i 212 landområder, hvor der ikke var udsigt til, at markedet ville nå ud af sig selv. Men ifølge Mikael Kronstrøm er Langeland ikke med blandt de 212 udsatte områder.

"Hvis du tager et område som telemedicin, ville det give rigtig god mening på Langeland. Vi har en række ældre medborgere som flytter i sommerhus, fordi det er et rekreativt område, og det er billigt at bo i. Det ville være rigtig godt for borgerne og kommunen at yde service via telemedicin, når det er ordineret. Men det er ikke en mulighed vi kan tilbyde, fordi der ikke er dataforbindelse," siger Mikael Kronstrøm.

Vil undersøge mulighederne

Socialdemokratiets teleordfører Kris Jensen Skriver ønsker at række en hånd ud til de borgere på Langeland, der risikerer at få sløffet deres ADSL-forbindelse i løbet af de næste seks år. Som IT-chef Mikael Kronstrøm, Langelands Kommune, fortæller har 80 pct. af borgerne deres adgang til internet med kobberkabler fra TDC. Styrelsen for Data og Infrastruktur (SDFI) har givet tilladelse til, at TDC må lukke de gamle ADSL forbindelser ned frem til 2030. Dermed risikerer 80 pct. af ejendommene på Langeland at miste deres livline til Internet.

Kris Jensen Skriver: "Jeg synes, det er vigtigt og afgørende, at der er god netforbindelse i hele landet. Det er noget af det jeg prioriterer højest rent politisk for at få et Danmark i balance. Det skal også være sådan på Langeland. En god internetforbindelse er afgørende for, om man kan drive virksomhed og for at folk kan flytte til et område og bosætte sig. Det er bare vigtigt med god digital infrastruktur. Det er første gang jeg hører om situationen på Langeland, og jeg vil undersøge mulighederne".

Udover at være teleordfører i Socialdemokratiet, er Kris Jensen Skriver næstformand i udvalget for Landdistrikter og øer, og medlem af udvalget for Digitalisering og IT og med i udvalget for Bredbåndspuljen. "Som sagt har jeg ikke hørt om denne sag tidligere. Men jeg mener, at vi skal kigge på restgruppen, når vi mødes i Bredbåndspuljen. Det omfatter 22.000 adresser som ikke har ordentlig internetforbindelse. Vi mangler også en velegnet model for, hvordan vi kan nå ud til dem. Jeg tænker vi også skal kigge ind i hvordan den mobile dækning, kan være en del af løsningen. Det er vigtigt for mig at være lidt undersøgende på at finde ud af, hvilke muligheder de har," siger Kris Jensen Skriver.

”Jeg synes at det er en vigtig problemstilling at få løst. Vi skal sikre, at der er god forbindelse i hele landet. Det vil være en stor udfordring at løfte på Langeland, men vi ser det også i andre områder.

Kris Jensen Skriver.

Mobilauktionen i 2020

Ved mobilauktionen i 2019 gik staten ind og øgede mobildækningen i 212 områder, hvor markeds kræfterne ikke nåede ud med fiber eller master. De 212 områder omfattede 19.000 adresser. Set med Langelands øjne var det ikke specielt attraktivt, da øen ikke var med blandt de 212 områder. Det vil sige, at de heller ikke umiddelbart har en garanti for bedre mobildækning – og dermed mobilt internet via 5G. Så når TDC graver kobberkablerne op, står de 80 pct. af borgerne reelt uden internetforbindelse.

"Jeg synes at det er en vigtig problemstilling at få løst. Vi skal sikre, at der er god forbindelse i hele landet. Det vil være en stor udfordring at løfte på Langeland, men vi ser det også i andre områder," siger Kris Jensen Skriver.

Foto: Marie Hald

■ KOMMUNAL ■ DIGITAL BEVÆGELSE ■

Vores samfund er i forandring, og det er de digitale behov også. Derfor har KOMBIT fået en ny strategi for at afspejle de udfordringer de danske kommuner står overfor fra cybertrusler, klimakrise til en presset velfærdsmodel.

Med udgangspunkt i de borgere som kommunerne er til for, har strategien givet KOMBIT nye virkemidler, blandt andet at vi kan begynde at tilbyde differentieret ydelser og løsninger til kommunerne.

Strategien vil også skabe en øget kommunal involvering for at skabe bedre indsigt og samarbejde mellem KOMBIT og kommunerne.

Hvis du vil læse mere omkring KOMBITs nye strategi, kan du gå ind på: <https://kombit.dk/strategi-2023plus>

Teleindustrien:

“Bredbåndspuljen løser ikke restgruppens internetproblemer”

“Vi har forståelse for den bekymring, der bliver rejst fra Langelands Kommunes side med manglende internet i fremtiden,” siger direktør Jakob Willer, Teleindustrien. Langeland er et af de steder i landet, hvor den digitale infrastruktur er mindst udbygget.

I midten af 2025 fremskriver Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur (SDFI), at der er mellem 22.000 og 24.000 ejendomme med mangelfuldt internet, og hvor markedskræfterne ikke naturligt når ud. Langeland er en kommune, som tegner sig for en pæn andel af disse ejendomme, der under ét omtales som restgruppen. “Bredbåndspuljen med sin nuværende form og ramme løser ikke restgruppens internetproblemer. Jeg synes politikerne skal vide, hvis de vil løse restgruppens problemer med tidssvarende løsninger, så bliver man nødt til at prioritere det anderledes,” siger Jakob Willer.

Teleindustrien skriver:

Den planlagte udfasning af kobbernettet på Langeland og andre steder i landet, har vakt bekymring i Langelands Kommune. Kobbernettet er en gammel teknologi, der ikke er tidssvarende, og som danskerne aktivt selv fravælger. Det er derfor helt naturligt, at

der planlægges en udfasning af kobbernettet fuldstændig som man har gjort det i bl.a. Norge og Sverige. TDCNet har oplyst, at udfasningen af kobberet kommer til at ske i en kontrolleret og transparent proces. Teleindustrien siger videre, at udfasningen af kobbernettet ikke står alene, men går hånd i hånd med en massiv udrulning af fibernet og opgradering af 5G-net. Men udfasningen betyder også, at der ingen garantier er, for at alle har samme muligheder – der er ingen forsyningspligt.

” Bredbåndspuljen med sin nuværende form og ramme løser ikke restgruppens internetproblemer. Jeg synes politikerne skal vide, hvis de vil løse restgruppens problemer med tidssvarende løsninger, så bliver man nødt til at prioritere det anderledes. Jakob Willer.

Gevinsten ved talegenkendelse er systematik i journalnotaterne og et bedre arbejdsmiljø.

I Slagelse Kommunes Center for Sundhed og Ældre har man introduceret talegenkendelse som et værktøj i kampen for et bedre arbejdsmiljø.

Ifølge Ida Beck Jonasson skal ledelsen være meget dygtige til at motivere medarbejdere, når et værktøj som talegenkendelse tages i anvendelse, og at argumenter om tidsbesparelser ikke fremmer den enkeltes lyst til at investere tid og energi i talegenkendelse.

"Derfor er jeg meget glad for, at vi fik det præsenteret som et effektivt værktøj for et bedre arbejdsmiljø. Den melding fik skuldrene til at falde ned og interessen til at stige," fortæller Ida Beck Jonasson, der selv har oplevet forbedret ergonomi og friheden til at bevæge sig som en gevinst ved at kunne slippe tastaturet.

Ida fortæller dog også at tidsbesparelsen er en af gevinsterne.

Center for Sundhed og Ældre modtager mange ansøgninger om arbejdsredskaber til hjemmeplejen, sagsbehandlingen klares hurtigere med talegenkendelse.

"Med muligheden for at lave autotekster kan man lynhurtigt håndtere en henvendelse, der ellers ville tage længere tid ved tastaturet. Samtidig slipper man for et ret ensformigt skrivearbejde," fortæller Ida Beck Jonasson.

Udover tidsbesparelsen i den konkrete journalisering og besvarelse af henvendelser har man i Slagelse Kommune også oplevet, at talegenkendelse medfører en tidsbesparelse i forbindelse med gennemgang af tidligere journalnotater.

"Vi har opdaget, at det er et effektivt redskab til journalisering, fordi sager bliver systematiseret med ensartede overskrifter og efter samme struktur. Det er derfor nemt at scrolle gennem et journalnotat, fordi man næsten ved, hvor tingene står, og på den måde sparer man også tid," siger Ida Beck Jonasson.

Telemedicin: Snart kan du blive indlagt i eget hjem

Regionerne øst for Storebælt sætter gang i nyt telemedicinsk projekt – det virtuelle hospital. Potentielt kan 10 pct. af alle sengepladser drives virtuelt.

Telemedicinske løsninger ventes at kunne spare ressourcer i det pressede danske sundhedsvæsen. Samtidig vil de gøre livet lettere for patienterne, der som regel foretrækker at blive i eget hjem, hvis det er muligt. Derfor er det besluttet i regioner og kommuner, at der på nationalt plan rulles telemedicinske løsninger ud, sygdom for sygdom. Først KOL (rygerlunger red.), hvor udrulningen er i gang. Siden kommer hjertesvigt og derefter andre sygdomme, som er egnet til telemedicinsk overvågning, kontrol, og behandling.

For hver sygdom er der tale om relativt små telemedicinske løsninger, som til gengæld rulles ud i stor skala. Alligevel tager det lang tid og giver betydelige organisatoriske udfordringer. KOL-projektet har været 10 år undervejs og er nu i gang med at blive implementeret.

Men hvad nu, hvis man sideløbende kunne igangsætte store telemedicinske projekter i lille skala. Projekter, der til gengæld, hvis de viser sig holdbare, har potentiale til i langt højere grad at aflaste sundhedsvæsenet og samtidig være til gavn for patienterne. Det kunne f.eks. være, at patienter fremover ligefrem indlægges i eget hjem.

Denne tilgang forsøger man sig nu med i sundhedsvæsenet øst for Storebælt. Her benytter både Region Hovedstaden og Region Sjælland Sundhedsplatformen (SP), som it-mæssigt rummer mange muligheder for at facilitere omfattende telemedicinske løsninger på tværs af sektorer. Muligheder, som ikke hidtil er blevet udnyttet.

To spor

Derfor har man nu i de to østsjællandske regioners direktioner besluttet sig for at igangsætte potentielt banebrydende pilotprojekter inden for to spor:

- 1) Forebyggelse og ambulante kontroller
- 2) Virtuelt Hospital – indlagt i eget hjem

”De nationale telemedicinske projekter tager tid at implementere. Samtidig har vi set mange gode lokale løsninger, som forbliver lokale, fordi de udfolder sig omkring en til formålet udviklet app, som så blot er endnu en it-løsning, klinikerne skal forholde sig til. Disse løsninger dør – de bliver aldrig bredt ud”.

”Vi har en anden tilgang, hvor vi finder de hospitalsafdelinger, der har lyst og mod på at arbejde med virtuel patientbehandling. Vi kommer ikke med endnu et it-projekt. Vi kommer med løsninger, der gør en omlægning af patientbehandlingen med brug af telemedicinske værktøjer mulig. Dermed bliver projektet at drive hospital på en helt ny måde. Og det kan der blive brug for med de udfordringer, som vores sundhedsvæsen står overfor i form af flere ældre, personale-mangel og nye behandlingsmuligheder, som stadig flere efterspørger,” fortæller Kim Veber Carlsen og Lene Kim Strandbygaard, henholdsvis Enhedschef, Klinisk Supportservices ved Center for IT, Medico og Telefoni i Region Hovedstaden, og sektionschef samme sted.

De understreger, at regionerne øst for Storebælt fremdeles deltager i den nationale udrulning af telemedicinske løsninger. Pilotprojekterne kører sideløbende.

”Der er et stort potentiale i eksisterende produkter på Sundhedsplatformen (SP), hvis man benytter dem samlet og mere konsistent. Via SP-appen, som patienter kan downloade, kommer de data, patienten selv leverer, i form af f.eks. målinger af blodtryk, puls m.m. direkte ind på Sundhedsplatformen, hvor de også er tilgængelige for praktiserende læger, hjemmesygeplejersker og andre, som skal bruge dem. Samtidig kan disse data sammenholdes med store mængder af data fra mange patienter med samme sygdom, og det giver nye muligheder”, forklarer de to projektere.

Færre kontrolbesøg

Indenfor ambulant behandling er perspektivet, at patienter, der hidtil har gået til kontrol fire gange om året, kan nøjes med en årlig kontrol, hvis de løbende sender data ind via SP-appen. Ved at sammenholde patientens data med den store population, hvor data er i Sundhedsplatformen, kan man måske endda beslutte at friholde patienten helt for kontrol, hvis data gør den overflødig. Derved frigøres ressourcer til patienter, der har større behov.

Denne tilgang testes p.t. i et pilotprojekt, hvor lungemedicinsk afdeling på Bispebjerg Hospital har taget ejerskab til projektet.

”Mange klinikere foretrækker at bruge de protokoller for patienthåndtering, som de altid har brugt, uanset om de suppleres med data via telemedicin. De foretrækker telefonisk patient-kontakt. I det her projekt henvender vi os til klinikere, der er indstillet på at lade data tale,” forklarer Kim Veber Carlsen.

Indlagt i eget hjem

Det andet spor ”Virtuelt hospital – indlæggelse i eget hjem”, testes også i en pilot, der er forankret på Bispebjerg Hospital, nemlig afdelingen for neurologiske sygdomme. Her bruger patienten ligeledes SP-appen. Han/hun overvåges via dashboards, der samler alle relevante informationer på et sted. Den virtuelle behandling kan eventuelt understøttes ved udsendelse af akut-teams.

I dette pilotforsøg håber man at have den første patient indlagt i eget hjem i december 2023.

Perspektivet er, at en afdeling med f.eks. 40 sengepladser kan drive op til fire af disse pladser digitalt. Det viser erfaringer fra lande, hvor man er længere fremme med digital patientbehandling end Danmark.

- fortsættes på side 14 ►►

Et andet perspektiv er, at en del plejehjemsbeboere kan slippe for indlæggelse og i stedet blive behandlet digitalt. Her er fordelene, at der ikke er behov for akutteams eller pårørende, som kan bistå patienten i hjemmet. På plejehjemmet er der i forvejen personale, som tager sig af patienterne imens overvågning og stuegang varetages af afdelingen, hvor patienten er virtuelt indlagt.

IT er ikke problemet

De to pilotprojekter vil blive evalueret i løbet af 2024. Hvis pilotprojekterne falder heldigt ud, er tankegangen ikke, at den virtuelle patientbehandling fra dag et skal op i fuld skala, men at flere afdelinger inden for det østjællandske sundhedsvæsen gradvis begynder at implementere den nye behandlingsform.

Den store opgave i pilotprojekterne er ikke IT-teknisk, men organisatorisk. IT-mæssigt kræver den, at der skabes en integration/interface mellem de to borgerrettede journaliseringssystemer i region Sjælland og Region Hovedstaden, hvor fagpersonerne registrerer data i to forskellige systemer nemlig Nexus og Cura. Cura kommuner har allerede muligheden for at få en læse-adgang til SP via et link, hvilket ikke er muligt for de kommuner der bruger Nexus.

”Men det er ikke en stor opgave. Det kræver blot, at de sjællandske kommuners it-afdelinger beder deres leverandør skabe et link,” forklarer Kim Veber Carlsen.

Den organisatoriske udfordring er langt større. F.eks. skal der i de to afdelinger i pilotprojektet skrives nye protokoller for, hvordan den virtuelle monitorering og den virtuelle indlæggelse skal foregå.

”Her hjælpes vi af, at der er gode erfaringer og viden at hente fra England og USA, hvor man gennem længere tid har kørt med virtuelle kontroller og virtuelle indlæggelser. Med udgangspunkt i f.eks. engelske protokoller er det lettere at udarbejde de danske protokoller,” forklarer Lene Kim Strandbygaard.

<<<

Der er et stort potentiale i eksisterende produkter på Sundhedsplatformen (SP), hvis man benytter dem samlet og mere konsistent. Via SP-appen, som patienter kan downloade, kommer de data, patienten selv leverer, i form af f.eks. målinger af blodtryk, puls m.m. direkte ind på sundhedsplatformen, hvor de også er tilgængelige for praktiserende læger, hjemmesygeplejersker og andre, som skal bruge dem.

Kim Veber Carlsen, enhedschef, Klinisk Supportservices Københavns Kommune

Ekspert:

“Perspektiver i pilotprojekter”

Umiddelbart er der mere økonomi i projekterne i Øst Danmark end i de nationale telemedicinske udrulninger, siger professor i sundhedsøkonomi, Kjeld Møller Pedersen

Professor i Sundhedsøkonomi ved Syddansk Universitet, Kjeld Møller Pedersen, er positiv overfor de telemedicinske pilotprojekter, der nu indledes i regionerne øst for Storebælt med henblik på at reducere antallet af kontrolbesøg og samtidig facilitere ”indlæggelse i eget hjem”.

Han mener det er realistisk at hjemtage de skitserede gevinster i form af færre kontrolbesøg og flere ”digitale indlæggelser, hvis der er en stram styring.”

”Samtidig skal det sikres, at de frigjorte ressourcer bliver hjemtaget og flyttet til andre dele af sygehusvæsenet. I modsat fald bliver projektet et økonomiske ‘add on’ til den nuværende økonomi - som andre projekter i et vist omfang har vist sig at blive det,” siger professoren. Han tilføjer, at der økonomisk umiddelbart synes at være mere at hente i den østdanske projekt-ide, end i de nationale telemedicinske projekter, som rulles ud i disse år.

Kulturændring vigtig

Kjeld Møller Petersen påpeger, at det er vigtigt med en sideløbende evaluering af de østdanske pilotprojekter.

”Ved nogle af de allerede igangsatte telemedicinske projekter, har de sundhedsprofessionelle haft svært ved at frigøre sig fra den almindelige fysiske kontaktmodel. Derfor er det vigtigt med en kulturændring sådan, at projektet ikke bare drives af entusiaster. Hvis det bliver tilfældet, kan det blive svært at generalisere resultaterne,” påpeger han.

Han tilføjer, at det bliver interessant at se, om de telemedicinske data i SP kan gøres tilgængelige for praktiserende læger, hjemmesygeplejersker og andre, som skal bruge dem.

”Det vil være en nyskabelse – som dog vist har nogle lovmæssige barrierer.”

Perspektivet med, at en del plejehjemsbeboere kan slippe for indlæggelse, finder han interessant.

”Men man skal huske på, at der ofte er tale om svækkede beboere, som langt fra altid kan bruge, den SP-app, der tales om.”

«««

Lisbeth Bech-Nielsen (SF) formand for Digitalisering og IT:

“Kommunerne hører hjemme i det nationale cyberværn”

Lisbeth Bech-Nielsen (SF) formand for udvalget Digitalisering og IT, vil gerne sætte en ny ramme for digitaliseringen, da hun mener, at skiftende regeringer gennem mange år, har nedprioriteret området. Hun ser gerne, at kommunerne bliver en del af det nationale cyberværn.

Efter det nye udvalg i Folketinget Digitalisering og IT er kommet til, glæder Lisbeth Bech-Nielsen (SF) sig over den store interesse for de dagsordener, som udvalget er med til at sætte.

“Det er jo både den diskussion, der har været om sociale medier, men også i forhold til cybersikkerhed og kritisk infrastruktur, den ulykkelige situation i Ukraine, som har fået sat de emner højere op på dagsordenen for mange politikere”.

Magasinet KITA: Synes du kommunerne hører hjemme i det nationale cyberværn?

LBN: Ja, det synes jeg da helt klart. Jeg synes også, at det er en fejl, at Center for Cybersikkerhed ikke er et civilt agentur, men ligger under Forsvarsministeriet. Det er ret usædvanligt i forhold til mange andre lande, vi sammenligner os med, og det gør jo netop, at der er mange virksomheder og kommuner, som føler, at de ikke kan gøre brug af den kompetence, der er i Center for Cybersikkerhed, fordi det ligger udenfor deres mandat”.

Magasinet KITA: Og kommunerne har infrastruktur som skal beskyttes?

LBN: Ja.

Magasinet KITA: Regeringen har i sin digitaliseringsstrategi ambitioner om at frigøre 10.000 årsværk over 10 år, som følge af teknologiinvesteringer og automatisering? Vil du kommentere det?

LBN: “Jeg synes, det er lidt bagvendt at sætte et eller andet lidt tilfældigt tal op. Og jeg synes også, at det er et udtryk for den blinde digitalisering, der har været kørt fra statslig og skiftende regerings side. En meget optimistisk tro på, at man kunne hente nogen effektiviseringer på forkant, og vi har jo set at nogle digitaliseringsinitiativer har kastet gode besparelser af sig og andet har jo bare været maskerede besparelser. Jeg synes man kører videre i den rille i stedet for at vende det om og sige, vi vil gerne digitalisere, hvor det giver gevinst for borgerne, hvor det giver gevinst for virksomhederne, hvor det har entydigt positive konsekvenser for dem vi laver politik for. Men jeg synes det stort set altid er omvendt. Altså hvordan man kan gøre det billigere for staten eller kommunerne”.

Magasinet KITA: Siger du, at digitaliseringen har et forkert udgangspunkt?

LBN: “Ja det synes jeg, Der er jo intet galt med besparelser, hvis de er kloge eller hvis de bare er et resultat af at man har været meget ærlig om, at man vil spare et eller andet sted. Det er jo reelt nok. Men jeg synes meget digitalisering har været pakket ind i, at det er et gode for alle, og det er en meget smartere måde at gøre tingene på”.

Det er det også nogen gange, men det er det jo ikke altid. For nogle borgere har jo følt det som om, at forholdet mellem borgere og stat er blevet vendt på hovedet. At borgerne skal servicere staten ved at bruge deres tid på statslige selvbetjeningsløsninger og der synes jeg ikke altid, at man spørger sig selv om, hvem man egentlig digitaliserer for. Om man gør det for borgerne eller om man gør det for sig selv. Og så har det også nogle gange sket i blind tro på, at it-systemer altid er smartere, altid kan gøre det bedre.

Jeg tror ejendomsvurderingssystemet, som vi diskuterer rigtig meget lige nu, har vi brugt 5 mia. kr. og 10 år på at rette op på. Det kunne man eddermame have fået mange skattemedarbejdere og vurderingsarbejdere for.

Så nogen gange, bruger vi virkelig mange penge på it-projekter, hvor det bare er svært at få det til at blive til en succes. Der er mange problemer med udbudsprocessen, fordi nogen af dem, der laver beskrivelserne ikke ved nok om IT til at lave ordentlige udbud.”

Foto: Marie Hald

” Jeg synes også, at det er en fejl, at Center for Cybersikkerhed ikke er et civilt agentur, men ligger under Forsvarsministeriet. Det er ret usædvanligt i forhold til mange andre lande, vi sammenligner os med, og det gør jo netop, at der er mange virksomheder og kommuner, som føler, at de ikke kan gøre brug af den kompetence, der er i Center for Cybersikkerhed, fordi det ligger udenfor deres mandat.

Lisbeth Bech-Nielsen (SF)

Magasinet KITA: De ved vel heller ikke nok om driften?

LBN: “Ja. Det ser vi også tit i Finansudvalget, at selvom vi en gang har betalt for et it-system, så bliver vi jo ved med at få aktstykker, hvor vi så skal punge ud igen og igen. Og det gør man jo, fordi vi allerede har brugt mange penge.

Så der er rigtig mange dyre systemer og derfor skal vi selvfølgelig have en form for it- havarikommission. Jeg ved godt der er en diskussion om ordet og hvad det præcis skal udmønte sig i. Det går jeg ikke så meget op i, men det, at vi ikke for alvor evaluerer når de store projekter slår fejl, eller ikke har leveret det vi troede og så videre. Altså vi hælder bare milliarder ned uden rigtig at lære, eller uden for alvor at evaluere, om vi gør det rigtigt”.

Dagsorden

Da Udvalget for Digitalisering og IT blev etableret formulerede vi den nye dagsorden bredt. “Så det både omfattede kampen mod de amerikanske techgiganter, børns mistrivsel, offentlig digitalisering og ikke mindst cybersikkerhed og borgernes retssikkerhed,” siger Lisbeth Bech Nielsen. Tidligere var digitalisering formuleret meget smalt – teknologisk og svært – og da it-ordførerne ikke havde noget udvalg blev emnet afpolitiseret. Nu er det kommet på Folketingets dagsorden og blevet et mere relevant politisk emne. Der hvor det hører hjemme.

IT- og digitaliseringschef Henrik Brix, Favrskov Kommune:

“Ærgrer sig over bøde på 75.000 kr. for GDPR”

IT- og digitaliseringschef Henrik Brix, Favrskov Kommune, ærgrer sig over bøde på 75.000 kr. for overtrædelse af GDPR-forordningen. “Jeg mener, det er en principiel dom, der kan ramme alle kommuner,” siger Henrik Brix.

Den 1. September 2023 blev Favrskov Kommune idømt en bøde på 75.000 kr. i byretten i Randers, efter indstilling fra Datatilsynet. Grundlæggende set falder dommen, fordi harddisken på en stjålet computer i august 2020 ikke var krypteret.

Den 19. august 2020 modtog Datatilsynet en anmeldelse fra Favrskov Kommune om et brud på persondatasikkerheden. Datatilsynet skriver i en pressemeddelelse af 16. September 2021, at Datatilsynet konstaterede under behandling af sagen, at Favrskov Kommune i en længere periode forud for den 12. august 2020, ikke havde sørget for at kryptere harddiskene på kommunens bærbare computere, hvilket medførte et utilstrækkeligt sikkerhedsniveau.

Kravene i artikel 32 indebærer, at Favrskov Kommune har pligt til at sikre, at de oplysninger som behandles af kommunens medarbejdere, ikke kommer til uvedkommendes kendskab. Det er Datatilsynets klare opfattelse, at Favrskov Kommune ikke har levet op til kravene om et passende sikkerhedsniveau i databeskyttelsesforordningens artikel 32, skriver Datatilsynet. Det er her vandene skilles mellem Datatilsynets udlægning og Favrskov Kommune.

Artikel 32 i GDPR-forordningen:

“Under hensyntagen til det aktuelle tekniske niveau, implementeringsomkostningerne og den pågældende behandlings karakter, omfang, sammenhæng og formål samt risiciene af varierende sandsynlighed og alvor for fysiske personers rettigheder og frihedsrettigheder gennemfører den dataansvarlige og databehandleren passende tekniske og organisatoriske foranstaltninger for at sikre et sikkerhedsniveau, der passer til disse risici, herunder bl.a. alt efter hvad der er relevant.”

Henrik Brix: “Jeg står ved, at det er mit ansvar. Men der står ikke i artikel 32, at harddiske på kommuners bærbare og pc’er skal være krypterede. Der står, at man skal indføre passende tekniske og organisatoriske foranstaltninger”.

“Vi har i Favrskov Kommune en remote desktop løsning, så data ikke ligger lokalt på den enkeltes pc eller bærbare. Her er der så en medarbejder, der har overtrådt vores klare instruks og valgt at gemme data på den lokale computer. Her lægger dommeren så til grund i sin præmis, at dette organisatoriske tiltag med at instruere medarbejdere om det, ikke er godt nok,” siger Henrik Brix.

” Jeg står ved, at det er mit ansvar. Men der står ikke i artikel 32, at harddiske på kommuners bærbare og pc’er skal være krypterede. Der står, at man skal indføre passende tekniske og organisatoriske foranstaltninger.

IT- og digitaliseringschef Henrik Brix, Favrskov

I Dommen står: "Retten har herved lagt vægt på, at kommunen måtte påregne, at ikke alle ansatte fulgte interne retningslinjer, og på den generelle risiko for tyveri og anden bortkomst, der er forbundet med, at medarbejderne har en bærbar computer til rådighed".

Henrik Brix: "Både at der i artikel 32 i GDPR-forordningen ikke er krav om, at kommuners harddiske skal være krypterede og at man som kommunal arbejdsgiver skal gå ud fra, at medarbejdere overtræder procedurerne, synes jeg, gør dommen principiel og kan få konsekvenser for alle kommuner. Derfor ærgrer jeg mig over bøden på 75.000 kr.," siger Henrik Brix. Henrik Brix mener, der med dommen skabes præcedens for, at it-afdelinger i landets kommuner risikerer bøder for, at de ansatte bryder kommunens procedurer, selvom det ikke er i overensstemmelse med praksis. "Selvom det ikke er et krav om kryptering, skaber dommen et de facto krav om kryptering. Vi har lavet en vurdering af risici og vi har truffet de organisatoriske og tekniske foranstaltninger i henhold til artikel 32. Men der var ikke krypterede harddiske, og vi bliver dømt på det. Så ja, jeg synes det er principielt, for hvad er det næste, vi kan dømmes for, som ikke er et krav," siger Henrik Brix.

Historisk

Favrskov Kommune havde ikke krypterede harddiske på pc'erne i august 2020, da pc'en blev stjålet. Det stod i it-afdelingens masterplan sammen med en række andre initiativer, som it-afdelingen dengang prioriterede højere. Med i den prioritering indgik, at en lang række af pc'erne ikke havde den nødvendige hardware til, at harddisken kunne krypteres. Der skulle altså udskiftes en række pc'er. Mange pc'er skulle BIOS-opdateres. Det bevirkede, at vi skulle have alle godt 2.200 pc'er i hænderne med et temmelig stort tidsforbrug til følge. Jeg har vurderet, at det efterfølgende har kostet 8.400 timer. Dertil kommer udskiftning af 250 pc'er. Altså en temmelig stor og dyr opgave.

"Vi mener derfor, at vi har vurderet risici og truffet de passende foranstaltninger i henhold til artikel 32. Det er Datatilsynet – og nu også retten – uenige i. Det burde maksimalt kunne give anledning til kritik – eller måske alvorlig kritik. Men ikke en bøde," siger Henrik Brix.

DIGIT køber stort ind hos KMD

11 sjællandske kommuner lander stor kontrakt om nyt løn- og personalesystem 'Opus' fra KMD til en samlet kontraktsum på 876,5 mio. kr. Der er i alt godt 9.000 medarbejdere i de 11 kommuner, der dagligt kommer til at bruge den nye løsning.

Siden 2017 har syv kommuner været kunder på det samme digitale løn- og personalesystem. Nu er yderligere fire kommuner blevet en del af det digitale fællesskab – DIGIT – som netop har landet en stor kontrakt hos leverandøren KMD.

En af fordelene ved, at så mange kommuner går sammen, er større købekraft og flere muskler at spille med, når systemet skal udvikles – til gavn for både kvalitet, arbejdsglæde og videndeling på tværs af kommunegrænser, forklarer direktør for Kultur- og Økonomiforvaltningen i Køge Kommune, Lene Østergaard Lunde, som er formand for styregruppen bag udbuddet i de 11 kommuner.

”I realiteten drejer det sig om 9.000 medarbejders mulighed for at arbejde i et system, der passer til opgaverne. Hvis hver kommune havde lavet sit eget udbud, ville resultatet for den enkelte kommune være dårligere end det, vi kan skabe sammen. Når kommunerne samler sig om opgaven, bidrager det til større kvalitet og i sidste ende større arbejdstilfredshed for den enkelte medarbejder, der arbejder i systemet,” siger hun.

Flere fordele

Ifølge Lene Østergaard Lunde har de syv kommuner, der har været med siden 2017, set en række fordele ved at arbejde efter de samme processer. Når yderligere fire kommuner kommer med i det fællesskab, bliver gevinsten endnu større:

”Hvis du blot sparer fem minutter på en proces hver dag hos 9000 medarbejdere, frigør det samlet set meget arbejdstid. Det er i virkeligheden her, den største gevinst ligger. Samtidig vil det være en fordel, hvis der er medarbejdere, som skifter job til en anden kommune, fordi de så vil kunne tage deres kompetencer med sig i det nye job,” siger Lene Østergaard Lunde.

Hun tilføjer, at samarbejdet blandt de 11 kommuner handler om andet end at købe ind.

”Vi ønsker at udnytte mulighederne i digitalisering og effektivisering af en række arbejdsgange. Derfor arbejder vi ikke kun sammen om selve indkøbet af et nyt system men også om, hvordan vi anvender det. Ved at bruge kompetencerne på tværs af de 11 kommuner, sparer vi dels tid i den enkelte kommune, ligesom vi bliver bedre i fællesskab,” siger Lene Østergaard Lunde.

Den nye aftale mellem DIGIT og KMD løber samlet set over 11 år. Kommunerne kommer på det nyindkøbte system i tre bølger, således at den reelle kontraktlængde for hver kommune er otte år.

Både det nuværende og det tidligere fælles udbud viser, at der er fordele ved at arbejde sammen såvel på prisen for systemet som i anvendelsen. Den kommune, der sparede mest i det seneste udbud, reducerede omkostningerne til økonomi- og personaleadministration med op mod 6 mio. kr. om året.

DIGIT ønsker ikke at oplyse, hvem der har budt på opgaven. Men fortæller, at der er meget få leverandører, der reelt har de fornødne kompetencer til at kunne byde ind.

” Vi er naturligvis glade for at vi kan fortsætte samarbejdet med de 11 sjællandske kommuner i DIGIT. Vi deler ambitionen om til stadighed at effektivisere opgaverne omkring den administrative styring i kommunerne via øget automatisering og digitalisering af arbejdsprocesserne. Det arbejde kan vi nu fortsætte i et nyt langvarigt samarbejde.

Preben Bech, Markedsdirektør for Public Sector Software, KMD

FAKTA

De 11 kommuner i DIGIT består af Greve, Guldborgsund, Holbæk, Kalundborg, Køge, Lejre, Næstved, Ringsted, Roskilde, Slagelse og Vordingborg.

Why Pure Storage?

Pure Storage helps you embrace the future of cloud and data flexibility with a true, as-a-service model that's simple to manage and always evergreen.

Pure Storage Is the Way Forward

85%

**Up to 85% Less
Energy Consumption**

Vs. competitive all-flash storage

96%

**Less Space
Required**

Compared to hybrid disk storage

30%

**Lower
TCO**

By running fewer units per rack

Turn Bottlenecks into Breakthroughs

Pure uncomplicates storage with innovative, cloud-ready solutions and the best experience in technology to transform data into powerful outcomes.

Rely on Innovation Leadership

Pure is a pioneer, from the all-flash data center to the most modern data-protection solutions and the Evergreen™ subscription models.

Get Set, Get Cloud Ready

Pure offers everything-as-a-service for flexible consumption and cloud economics. Simple cloud mobility lets you seamlessly extend your data services into the cloud.

Get the Best Experience

Pure delivers simple setup, effortless operations, and expansive integrations. Yet, it's the white-glove treatment of customers and partners that really sets Pure apart from the competition.

Herning sparer 250.000 kr. med grøn strøm i serverrummet

Det startede for godt et år siden med et IT-ledelsesmøde i Herning Kommune over en kop kaffe. IT- og digitaliseringschef Poul Venø, Herning Kommune, blev spurgt om, hvorfor han ikke havde regnet på, hvilke konsekvenser, det ville få ved at skifte over til grøn strøm med driften af kommunens serverrum. Som sagt så spurgt. Der blev regnet. Og idag kører Herning Kommunes store serverrum med strøm fra vindmøller og solceller fra leverandøren DLX. Besparelse 250.000 kr. årligt.

Det der startede som et spørgsmål, er faldet godt ud på den økonomiske bundlinje.

Poul Venø: "Jeg må være ærlig og sige, det havde jeg ikke forventet – før vi begyndte at regne på det. At vi kunne spare så mange penge på den konto. De godt 24.000 kr., som vi sparer hver måned er beregnet efter el-priserne i januar 2023. Hvis vi sammenligner med de høje strømpriser fra 2022 vil besparelsen være mellem 700.000 kr.-800.000 kr. Så vi sparer kilowatt og kroner og øre hver eneste dag".

Besparelsen på de 250.000 kr. om året er ud fra de nuværende takster. Poul Venø opfordrer derfor sine kolleger i kommunerne til at gå strømregningen igennem og overveje grøn drift af serverne.

Datacenter løsningen fra DLX, er med fuldautomatisk køleanlæg der altid justerer køleniveauet efter behov. I de kolde måneder af vinterhalvåret, udnyttes også den meget kolde udetemperatur til at køle datacentret.

I de varme måneder om sommeren, hvor temperaturen er høj og behovet for køl ligeledes er højt – er de store solcelle anlæg på taget med til at dække en stor del af strømforbruget. Hvilket er med til at gøre datacenteret endnu mere grønt og energivenlig.

Overskudsvarmen fra de forskellige datacentre hos DLX hosting dirigeres ud til varmepumper som kan genanvende energien og være med til at opvarme de øvrige kontorer.

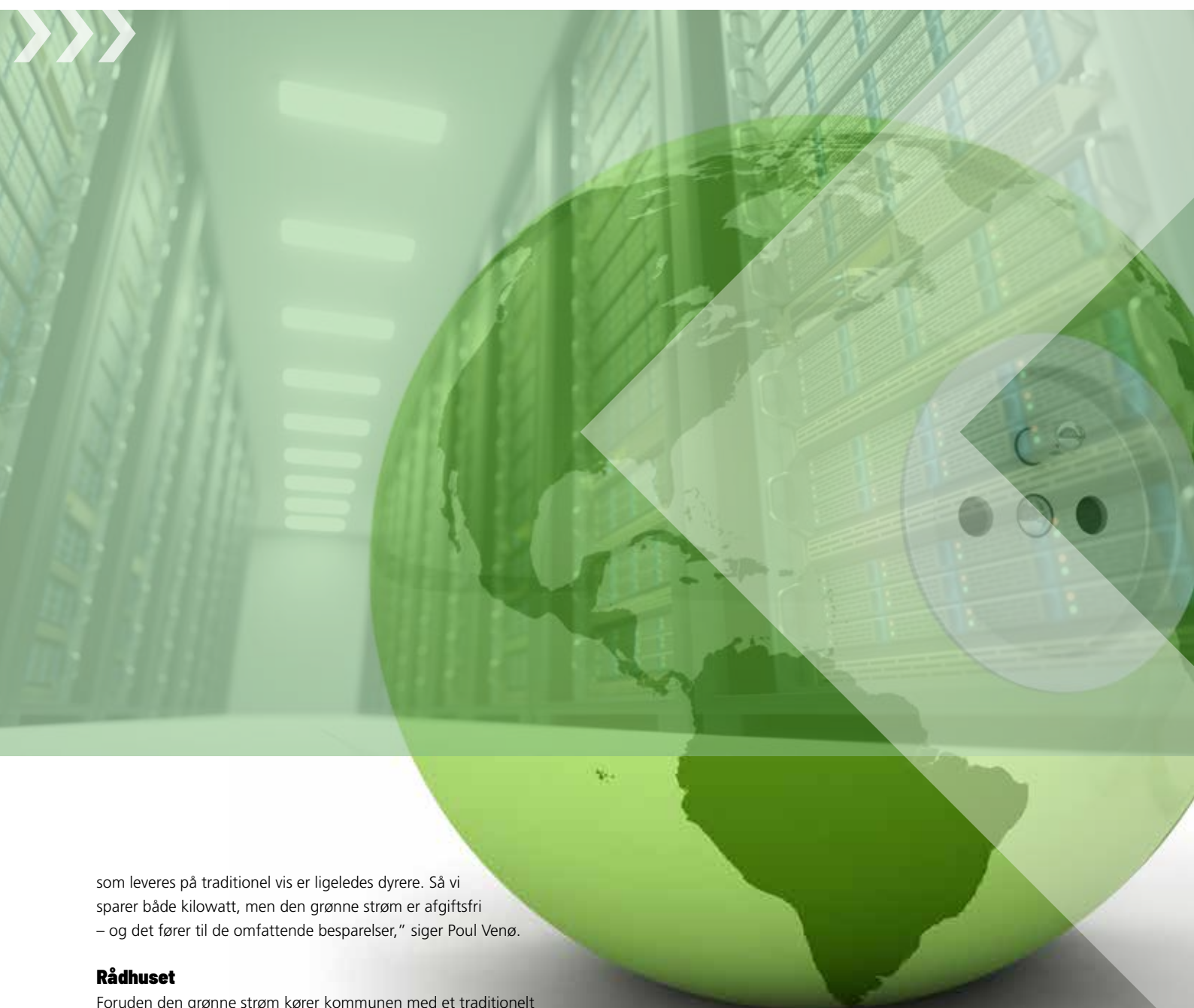
Ud over besparelsen på energi opnår Herning Kommune også optimering på driften, da de centrale komponenter som UPS, generator, brandslukning og køl driftes af DLXs hosting, ligger i det nordlige Herning og væk fra rådhuset, hvorved IT-afdelingen kan fokusere tiden på IT opgaver.

"Ved et traditionelt serverrum kører serverne, når du tænder for kontakten og det samme gør køleanlægget. Begge anlæg kører hele tiden. Sådan fungerer det idag på vores serverrum for de 1000 medarbejdere på Rådhuset. Og strømmen

De godt 24.000 kr., som vi sparer hver måned er beregnet efter el-priserne i januar 2023. Hvis vi sammenligner med de høje strømpriser fra 2022 vil besparelsen være mellem 700.000 kr.-800.000 kr. Så vi sparer kilowatt og kroner og øre hver eneste dag.

IT- og digitaliseringschef Poul Venø, Herning Kommune:

som leveres på traditionel vis er ligeledes dyrere. Så vi sparer både kilowatt, men den grønne strøm er afgiftsfri – og det fører til de omfattende besparelser,” siger Poul Venø.

Rådhuset

Foruden den grønne strøm kører kommunen med et traditionelt UPS-anlæg som back-up ved strømafbrydelser. UPS'en kan sikre driften i 12 timer. Er strømafbrydelsen længere kan der fyldes mere diesel på UPS-anlægget.

På Rådhuset i Herning står ligeledes en dieselgenerator, som kan holde serverne i luften i 24 timer. Men it-chefen vil begynde at kigge på serverdriften på rådhuset og på begge UPS'er for at finde mulige grønne alternativer.

”Der er flere bundlinjer i grøn omstilling. Vi tænker på, om vi kan flytte den ekstra generator et andet sted hen og få strøm fra sol og vind. Så vi går over til kun at have en UPS, der så kører grønt. Alt, som er sparet, reducerer kommunens samlede CO₂-udledning.”

”Det har også stor politisk signalværdi at fortælle borgere og virksomheder, at vi sparer energi og CO₂ udledning. Vi ville have accepteret at lave grøn omstilling til de samme omkostninger som idag. Men nu sparer vi både penge og CO₂, og vi kan være med til at indfri de politiske målsætninger i 2030,” siger Poul Venø.

Når man åbner en dør til det grønne, og det viser sig, at det godt kan lade sig gøre, så kigger kommunen også andre steder hen. Herning har kigget på grønne pc'er og grønne mobiltelefoner. Men det er foreløbigt blevet ved forsøget.

”Vi har også lavet en CO₂-omregner. Den viser hvor meget træ, man bruger, når man printer en side. Omregneren visualiserer hvor meget CO₂ der bruges ved print. Reaktionen er, at folk bliver flove, når det går op for dem, hvor mange træer der skal fældes for, at de kan printe,” siger Poul Venø.

Grøn IT skal bidrage til at kommuner når klimamål

De offentlige myndigheder er gået sammen om Grøn IT for, at digitaliseringen i kommuner og regioner skal bidrage til at indfri klimamål ved reduktion af CO2-udledninger i 2030. "Data er grundlaget for at levere en sammenhængende offentlig service, at imødegå manglen på arbejdskraft og understøtte den grønne omstilling," siger vicekontorchef Jan Struwe Poulsen, som er KL's projektleder i et samarbejde om Grøn IT med bl.a. Digitaliseringsstyrelsen og KOMBIT.

Som en del af Den Fællesoffentlige Digitaliseringsstrategi 2022-2025 skal initiativet "Grøn databehandling og -opbevaring" identificere, udvikle og udbrede best practice for energieffektivitet og bæredygtighed for databehandling og -opbevaring blandt andet i forhold til anskaffelse, anvendelse og drift af fysisk infrastruktur og software.

Sideløbende med at data som serviceleverance får større betydning, sker der en markant udbygning af datacentre, som med jævne mellemrum får hug for sit enorme strømforbrug og dermed stigende CO2-udledninger. Energiforbruget i datacentre estimeres i dag at udgøre to-tre pct. af verdens samlede energiforbrug, svarende til energiforbruget for hele flyindustrien. Samtidig forventes datacentrenes strømforbrug at udgøre op til 13 pct. af Danmarks samlede strømforbrug i 2030.

Derfor bliver initiativet om Grøn IT i Den Fællesoffentlige Digitaliseringsstrategi og de efterfølgende initiativer en vigtig platform til at skabe ny viden, som kommunerne kan bruge i sine klimaplaner.

"Vi skal give nogle gode råd til kommunerne om, hvordan de kan arbejde med grøn it fremover. Vi kan stille nogle anvendelige og konstruktive krav til leverandørerne om grøn it, som kommunerne kan bruge. Men vi ved også, at jo hårdere krav, vi stiller til leverandørerne, desto dyrere bliver det for kommunerne at købe ind," siger Jan Struwe Poulsen.

Digitalisering

Med ved bordet om Grøn IT sidder Frederik Beyer fra KOMBIT. Han har det seneste års tid arbejdet med, hvordan KOMBIT kan understøtte kommunerne i den grønne dagsorden.

"Digitale løsninger kan hjælpe med at accelerere eller fremme grøn omstilling nogle steder. KL har i samarbejde med Rambøll udarbejdet et casekatalog med 10 digitale klimaindsatser, som både giver grønne og økonomiske gevinster. Og så har alle os, som stiller krav til IT-leverandørerne et ansvar for, at den øgede digitalisering af bl.a. kommunerne ikke ender som en klimabyrde, når kommunerne arbejder med deres klimaplaner frem mod 2030".

Frederik Beyer fortæller, at datacentre på tværs af kloden, samlet set har en større CO2-udledning end flyindustrien.

"Folk ved godt, det er dårligt for klimaet, når vi sætter os op i en flyvemaskine og flyver jorden rundt. Men der er ikke så mange af os, der tænker over strømforbruget, når vi streamer videoer på Netflix eller Youtube. Eller for den sags skyld skriver opslag på de sociale medier. Så der er også et stykke arbejde om bevidstgørelse og adfærd. Jeg er dog ikke helt sikker på, at det er et myndighedsansvar," siger Frederik Beyer.

Vi skal give nogle gode råd til kommunerne om, hvordan de kan arbejde med grøn it fremover. Vi kan stille nogle anvendelige og konstruktive krav til leverandørerne om grøn it, som kommunerne kan bruge. Men vi ved også, at jo hårdere krav, vi stiller til leverandørerne, desto dyrere bliver det for kommunerne at købe ind.

Projektleder Jan Struwe Poulsen, Grøn IT, KL.

10 cases

KL har i samarbejde med Rambøll Consulting udarbejdet et klimakatalog med 10 cases fra det kommunale landskab.

- » **Aarhus Kommune** reducerer antallet af biler i hjemmeplejen med 30 pct. via intelligent flådestyring. Dataanalyse identificerer overkapacitet i bilflåden.
- » **Tårnby Kommune** skærer 15 pct. af varmemeforbruget med sensorer, vejrdato og kunstig intelligens. Varmeforbruget styres automatisk ud fra vejrprognoser og temperatur i bygninger.
- » **Hørsholm Kommune** sparer 6 pct. på den samlede CO₂-udledning med databaseret energiplatform. På blot 10 måneder har kommunen nedbragt el-, vand- og varmemeforbruget markant.
- » **Aarhus** forventer 10-20 pct. øget effekt af klimatilpasningen med data fra kloakkerne. Sensorer leverer data i realtid om, hvad der foregår i afløbssystemet.
- » **Svendborg Kommune** reducerer årlig skadesrisiko ved oversvømmelser med millionbeløb. Digital skadesberegner nedbringer skadesrisikoen med 33 pct..
- » **Københavns Kommune** reducerer CO₂-belastningen fra mobile enheder med 20 pct. "Lifecycle-metode" har hjulpet kommunen til øget genbrug og bedre udnyttelse.
- » **Gldsaxe Kommune** reducerer madspild med 30pct. ved at veje og analysere madaffaldet. Digital platform giver ny viden til menuer med mindre madspild i de kommunale køkkener.
- » **Aarhus Kommune** skærer 12 pct. CO₂ fra madindkøb med intelligent klimaregnskab. Brugen af kunstig intelligens og interne CO₂-afgifter skaber mere klimavenlige madindkøb.
- » **Haderslev Kommune** sparer 82 pct. på gadebelysningen ved brug af sensorer og LED. Dynamisk lysstyring via intelligent open source-platform reducerer elforbruget markant.
- » **Varde Kommune** opnår 21 pct. reduktion i affaldsafhentning med digitale skraldebeholdere. IoT-sensorteknologi og realtidsdata anvendes på kommunens store skraldebeholdere for at optimere ruteplanlægningen og reducere antallet af tømninger.

” Vi er også i gang med en pilot, hvor vi stiller grønne krav til leverandørerne om at optimere driften – altså hvor vi tager fat i de kørende løsninger og ikke kun de kommende løsninger. Hvis systemerne og serverne primært bruges om dagen, skal vi da overveje om ikke systemerne kan sættes på stand by om natten til gavn for energi- og varmemeforbrug.

Frederik Beyer, KOMBIT

”Alle 10 cases skaber væsentlige resultater til gavn for klima og miljø og er mulige at kopiere for andre kommuner. Det indgår som en del af KL's fokus på grøn IT, hvor vi konkret bidrager til grøn omstilling ved at dele viden mellem kommunerne,” siger Jan Struve Poulsen.

I denne udgave af Magasinet KITA fortæller IT- og digitaliseringschef Poul Venø, Herning Kommune, om kommunens økonomiske og energimæssige besparelser ved at drive kommunens største serverrum med grøn strøm. (læs historie side 22)

Forrest

Hvis vi skal nå i mål med den grønne omstilling af samfundet, forudsætter det, at offentlige myndigheder går forrest og arbejder målrettet med at mindske digitaliseringens negative klima- og miljøpåvirkning, siger Digitaliseringsstyrelsen.

”Vi er også i gang med en pilot, hvor vi stiller grønne krav til leverandørerne om at optimere driften – altså hvor vi tager fat i de kørende løsninger og ikke kun de kommende løsninger. Hvis systemerne og serverne primært bruges om dagen, skal vi da overveje om ikke systemerne kan sættes på stand by om natten til gavn for energi- og varmemeforbrug,” siger Frederik Beyer.

Han tilføjer, at det også er relevant, når KOMBIT skal lave genudbud af de store løsninger at gå i dialog med de store leverandører om at få det grønne med i de kommende løsninger.

Arbejdsgruppen angående indkøb af systemer omfatter også flere styrelser, regioner, kommuner, ATP og SKI samt forskere.

Robotterne er stadig på prøve

Vilde Robotter-festivalen i Aarhus bød på masser af inspiration til de fremmødte. Der er dog stadig langt igen, før robotterne for alvor tager skridtet fra afprøvning til egentlig drift på velfærdsområdet.

DOKK1 på Aarhus havn blev i dagene 25.-26. august invaderet af robotter. Spiserobotter, genoptræningsrobotter og skildpadderobotter til børn, der skal øve sig i at programmere, var blot nogle af de mange fysiske robotter, som fagfolk og almindelige borgere kunne se nærmere på. Ingen kunne være i tvivl om bagtæppet for førstedagen af festivalen, der havde fokus på innovation - ikke mindst på velfærdsområdet. Borgmester i Aarhus og næstformand i KL Jacob Bundsgaard (S) introducerede de samfundsmæssige udfordringer, som robotteknologien potentielt kan bidrage til at løse, men samtidig også det store arbejde, der udestår, før man kan realisere potentialet:

”Der er implementeret nogle spændende robotløsninger, men der er meget, vi endnu ikke har teknologi til at løse. Spændet mellem forventninger og realitet er betydeligt, så der er et stort potentiale, der skal indløses, hvis robotteknologien skal bidrage til at løse nogle af de helt store udfordringer på velfærdsområdet: manglen på arbejdskraft og den demografiske udfordring med et stigende antal ældre. Så en festival som denne er vigtig til gensidig inspiration, så vi kan tage hjem og prøve os frem, fejle

og lære af det, så vi for alvor kan få bragt robotterne i spil.”

Når man står med nogle store, komplekse problemer – de såkaldt vilde problemer – kalder det blandt andet på nogle vilde robotter, hvilket netop var tanken bag festivalen. Og arrangørerne kunne melde stort set udsolgt til de to dage med oplæg, master classes og demonstration af robotterne.

Teknologien skal være moden

Ivan Kjær Lauridsen, velfærdsteknologichef i Aarhus Kommune, stod for en master class under overskriften Sundhed & Velfærd. Som andre oplægsholdere på festivalen kunne han sagtens få øje på potentialet i anvendelsen af robotteknologi på velfærdsområdet, men flere års praktisk erfaring på området har også vist, hvilke forudsætninger, der skal være på plads, for at det kan lykkes. Og ikke mindst hvilke barrierer, man ofte støder ind i.

”Teknologien skal være moden, og det er ikke altid tilfældet. Konkrete eksempler er en transportrobot og en gulvvaskerobot, som vi afprøvede baseret på efterspørgsel fra medarbejderne. Vi måtte dog droppe begge

robotter efter testperioden, da det viste sig ikke at fungere i praksis,” fortæller han.

Det viste sig, at transportrobotten, der skulle køre rundt med tunge vogne med linned, vasketøj og mad på et rehabiliteringscenter, ikke kunne vende og koble sig på vognene i de konkrete fysiske omgivelser. Der er også forskellige størrelser linnedvogne, og det blev for besværligt at kalibrere robotten til at håndtere det. Gulvvaskerobotten var udviklet til at køre i store haller, og selvom den er konstrueret til at reagere, hvis den støder på et menneske, så fejlede den ofte, når den skulle tilbage til dockingstationen. Der var også for meget manuelt arbejde med at fylde vand og sæbe på robotten og tømme den, så automatiseringsgevinsten blev stor nok.

Målgruppen kan være svær at finde

Ivan Kjær Lauridsen peger på andre vigtige forudsætninger for succes med robotteknologien.

”Der skal være et match mellem den teknologiske formåen og de konkrete anvendelsesscenarier. Robotterne skal simpelthen kunne det, vi vil have dem til, og det er ikke altid tilfældet. Derudover skal man kunne definere et klart formål for en veldefineret målgruppe, men vi ser desværre for ofte, at målgruppen for en given løsning er for lille eller måske svær at finde,” siger han.

Som eksempel på det sidste nævner Ivan Kjær Lauridsen robotten Melvin, der kunne anvendes til at tage bukserne af og på i forbindelse med toiletbesøg, så borgeren blev mere selvhjulpne.

”I teorien var Melvin en rigtig god idé, men dels var den nok for stor og vanskelig at håndtere, dels var målgruppen faktisk rigtig svær at finde. Og hvis målgruppen ikke er til stede, giver det jo ingen mening. Et andet eksempel er spiserobotter, som rent faktisk er i brug rundt omkring, og som kan lære eksempelvis folk med spastisk lammelse at blive mere selvhjulpne. Hos os var det en meget lille målgruppe, der ville kunne få gavn af robotten, og så holdt business casen ikke.”

Nødvendigt med en klar gevinst

Netop business casen – eller en klar gevinst – er en afgørende forudsætning for succes med robotteknologien ifølge Ivan Kjær Lauridsen.

”I forbindelse med implementering af en given teknologi har det hidtil

været essentielt med en positiv business case, det vil sige, at teknologi- en med tilhørende arbejdsgange både sparer medarbejdertimer og er billigere end nuværende arbejdsgange. I fremtiden kan scenariet være at besparelse af medarbejdertimer bliver et tilstrækkeligt argument,” forklarer han og tilføjer, at han gerne i denne sammenhæng vil kvittere for Robusthedskommissionens 20 anbefalinger, der blev offentliggjort den 11. september. Her peger han især på anbefalingerne om, at velfærds- teknologi, der har en dokumenteret effekt, som et fælles princip skal være førstevalget på tværs af sundhedsvæsenet, samt at der skal sikres bedre rammer for hurtig ibrugtagning af dokumenteret arbejdskraftbe- sparende teknologi.

Skalering en stor udfordring

Netop ibrugtagningen af robotteknologien, det vil sige overgangen fra afprøvning til skalering i den daglige drift, er en af de helt store udfordringer og et hovedindsatsområde i Kommunernes Teknologipart- nerskab, som blev lanceret i marts i år i KL-regi.

”I Teknologipartnerskabet sætter vi fokus på den organisation, tek- nologierne skal virke i, god implementering, medarbejderinddragelse, et stærkt tværfagligt samarbejde og en god overgang til drift. Det er vigtigt at inddrage hele ledelseskæden og fokusere på styringsmæssige greb til at forankre den digitale omstilling og tilbyde borgerne gode løsninger. Vi ved, at forskellen mellem succes og fiasko ligger i organisa- tionen, implementeringen og forandringsledelsen helt ned til den lokale leder og medarbejder,” forklarer Christina Leeson, Konsulent, Digitalise- ring & Teknologi, KL.

Som gode eksempler på robotteknologiske løsninger, der de seneste år er blevet taget i brug i mange kommuner, peger hun på hygiejnerobot- ter som robotstøvsugere og vaske- og tørretoiletter – for eksempel på plejehjem, botilbud og i hjemmeplejen – og medicinhåndteringsrobotter, der kan dosere den rette mængde medicin til borgere, der har brug for hjælp til det. Hun anerkender samtidig, at meget robotteknologi stadig er til afprøvning.

– fortsættes på side 28 ►►

.....

” Der er implementeret nogle spændende robotløsninger, men der er meget, vi endnu ikke har teknologi til at løse. Spændet mellem forventninger og realitet er betydeligt, så der er et stort potentiale, der skal indløses, hvis robotteknologien skal bidrage til at løse nogle af de helt store udfordringer på velfærds- området: manglen på arbejdskraft og den demografiske udfordring med et stigende antal ældre.

Aarhus borgmester Jacob Bundsgaard, (S)

”Ibrugtagning af teknologi inklusive robotter indebærer både adfærdssændring og organisatorisk forandring. Det er ikke altid helt enkelt og ligetil – det kræver tid og øvelse. Selve brugen af teknologien er ofte den mindste udfordring. Når det handler om at implementere og skalere teknologi ved vi, at det langt fra kun handler om, hvorvidt teknologien virker rent teknisk og kan det, den skal. En tommelfingerregel er, at mindst 80 pct. handler om at få teknologien tilpasset den organisatoriske sammenhæng, som den skal indgå i. Det kan for eksempel handle om, at der skal ændres nogle konkrete arbejdsgange, eller at man skal inddrage og kompetenceudvikle ledere og medarbejdere. Endelig er det afgørende, at borgerne får lært at bruge teknologien og oplever, at teknologien bidrager positivt i hverdagen,” siger Christina Leeson.

Erfaringsudveksling mellem kommunerne

33 kommuner har indtil videre tilmeldt sig Teknologipartnerskabet. Ambitionen er, at man kan tage afsæt i de erfaringer, som de hver især har gjort sig, så man mere målrettet kan implementere det, som har vist sig at virke og skabe reel værdi. Det er også et forsøg på at imødegå den udfordring især mindre kommuner har med at afsætte økonomi og ressourcer til at afprøve en teknologi, som ikke nødvendigvis ender med at blive taget i brug i den daglige drift.

I forbindelse med implementering af en given teknologi har det hidtil været essentielt med en positiv business case, det vil sige, at teknologien med tilhørende arbejdsgange både sparer medarbejdertimer og er billigere end nuværende arbejdsgange. I fremtiden kan scenariet være at besparelse af medarbejdertimer bliver et tilstrækkeligt argument.

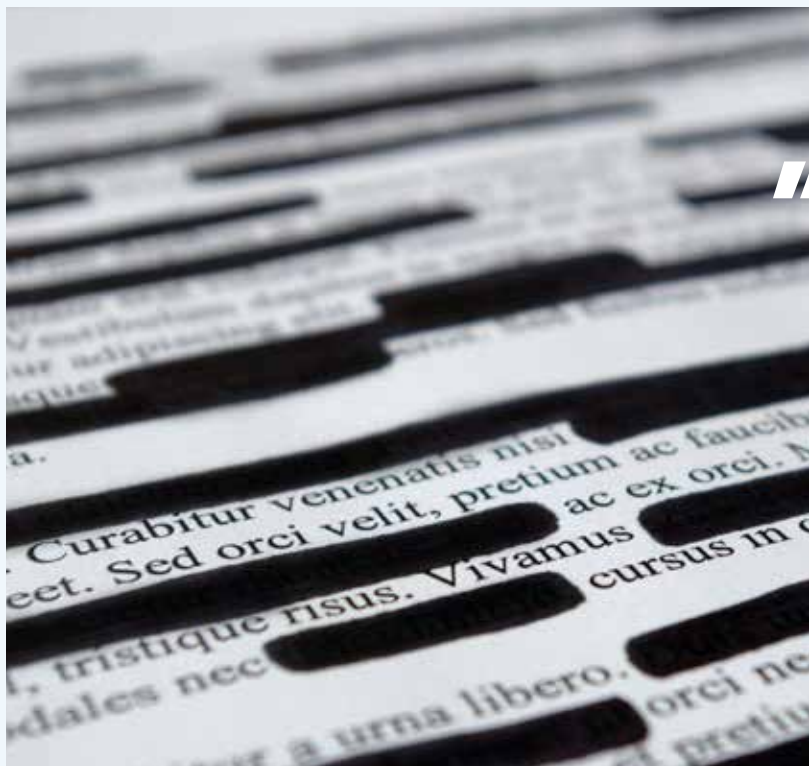
Velfærdsteknologichef Ivan Kjær Lauridsen, Aarhus Kommune

KL har samlet en række cases under overskriften ”Tidsbesparende teknologier med dokumenteret effekt”. Ud af de 10 cases finder man en enkelt robot, TIM (totalløsning til intelligent medicin håndtering) – medicinrobot i hjemmeplejen, resten er eksempelvis skærmbesøg, softwarerobotter (RPA) og datadrevet modeller til optimering af planlægningen af hjemmeplejebesøg. Christina Leeson peger dog på, at anvendelse af robotteknologi i kommunerne ikke kun er knyttet til arbejdskraftsbesparelser eller frigørelse af arbejdskraft. Et afgørende mål er, at teknologien skal bidrage til, at borgere oplever øget selvstændighed, som det eksempelvis er tilfældet med spiserobotter.

«««

Hvorfor bruger 16 kommuner Insight Tools?

*Det vil vi gerne vise dig
og dine medarbejdere*

*Skriv til
info@jo-informatik.dk
og bestil en
præsentation af
værktøjet.*

Insight Tools gør aktindsigtsarbejdet
meget lettere og mere sikkert:

- / Gør det lettere at beskytte borgernes data
- / Gør det nemt at søge efter følsomme oplysninger i flere dokumenter på en gang
- / Udvidet anvendelsesmuligheder ved f.eks. åbne udvalgssager
- / Fjerner følsom information permanent fra det nye dokument, som skal sendes/offentliggøres
- / Bevare originaldokumenterne med al information.
- / Sikkerhed for den rigtige modtager af aktindsigtssagen med MitID
- / Sparer tid
- / Sikrer grundighed og nøjagtighed
- / Gør scannede dokumenter og billeder søgbare og redigerbare med optisk tegngenkendelse (OCR).
- / Kan integreres med ESDH-systemet og fagsystemer

JO INFORMATIK

It-chef Mikkel Arp, Lyngby Taarbæk:

“Data fra bundkort i 6000 enheder leverer overblikket i it-afdelingen”

Lyngby Taarbæk Kommunes It-afdeling investerede for halvandet år siden i et Asset Management System med det formål at automatisere “helbredstilstanden” på alle hardwareenheder hos kommunens ansatte. “Det er en voldsom forbedring og data fra 6000 enheder leverer overblikket i it-afdelingen,” siger IT-chef Mikkel Arp for Kultur, IT, Politik og Organisation, Lyngby-Taarbæk Kommune.

Echo-løsningen, der er købt hos Netcloud, er en software, der er installeret på enhedernes bundkort eller som overfører data om hardware via MDM systemet på smartphones og tablets. Når enheden tændes, - en smartphone, en iPad eller en bærbar pc – gøres data tilgængelige i it-afdelingen, som derved kender status på medarbejderens enhed. Hvordan har den det i dag? Har batteriet kapacitet nok? Har maskinen den nødvendige software? Er softwaren på maskinen opdateret?

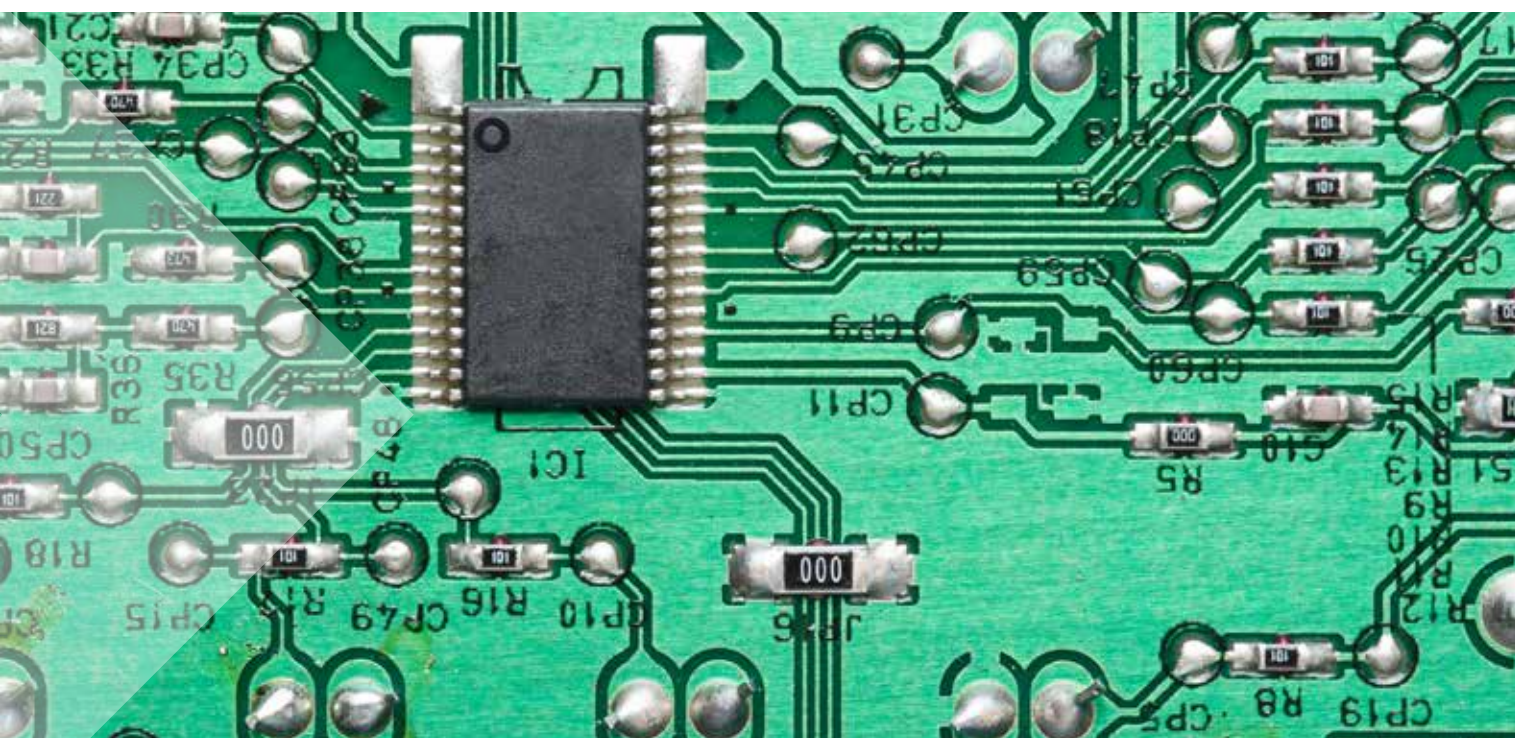
“Inden vi anskaffede vores Asset Management System, fandt vi først fejlen på udstyret, når medarbejderen kontaktede os, eller der blev sendt en incident ind i vores supportcenter. Nu er flowet automatiseret fra it-afdelingen og ud til de 6000 brugere. Det er en kæmpe opgave for it-afdelingen at løse. Men med løsningen fra Netcloud er det blevet gjort væsentligt nemmere, fordi vi nu har fået et overblik, og fordi medarbejderne ved, at hvis vi kontakter dem, så er det fordi, vi har fundet noget, der skal rettes på deres enhed,” siger Mikkel Arp.

Med 6000 digitale brugere er der nok at se til for it-afdelingen. Ikke kun i den daglige drift. Data fra enhedernes bundkort hjælper også forvaltninger og it-afdelingen med at træffe vigtige beslutninger om indkøb af nyt udstyr og opgradering af programmer. Tidligere beroede den type beslutninger på kvalificerede gæt. Men med Asset Management løsningen ligger der data til grund for kommunens it-dispositioner. Ifølge it-afdelingens ledelse vil det både gavne it-budgettet fremover, og gøre brugerne mere selvhjulpne.

Der var særligt to ting, der udfordrede Lyngby-Taarbæk Kommune for halvandet år siden.

“Det ene var de Asset Management krav, vi skulle leve op til, og som vores revision flere gange spurgte ind til. Vi har hidtil baseret vores feedback til revisionen på, hvad jeg vil kalde kvalificerede gæt, fordi der ikke var tale om egentlige data”.

“Den anden udfordring var supporten af vores brugere, når de ringer eller

Data fra enhedernes bundkort betyder, at vi har kunnet tage kvalificerede beslutninger om, hvorvidt vi skal opgradere fra Windows 10 til Windows 11 eller tage det store skridt og køre med eLux ude på enhederne og dermed forlænge levetiden yderligere. Nicolai Brendstrup

skriver ind for at oprette en sag, og vi skal vide, hvilket udstyr henvendelsen drejer sig om. I dag har vi "live" data om alle enheder direkte på skærmene i supporten, så supportmedarbejderen ved, hvem der bruger udstyret, og hvad status er, når vi snakker eller skriver med medarbejderen," siger Mikkel Arp.

Finansielle fremskrivninger og kvalificerede beslutninger

Teamleder i Stab og Projekt, Nicolai Brendstrup, Lyngby-Taarbæk, er også tilfreds med, at der er kommet bedre styr på kommunens enheder.

"Nu ved vi, hvor den enkelte enhed er henne, hvem der har den, og hvornår den sidst har været online. Men kommunen bruger også de data, som løsningen leverer, til at fremskrive, hvornår maskinerne skal skiftes ud. Vi ved for eksempel, hvilke maskiner, der kan og ikke-kan køre Windows 11, samt hvornår de skal have mere RAM".

"Data fra enhedernes bundkort betyder, at vi har kunnet tage kvalificerede beslutninger om, hvorvidt vi skal opgradere fra Windows 10 til Windows 11 eller tage det store skridt og køre med eLux ude på enhederne og dermed forlænge levetiden yderligere," fortæller Nicolai Brendstrup.

"Når en medarbejder i supporten skal finde ud af, hvad der er galt med brugerens enhed, så undgår man de første to-tre spørgsmål, man ellers plejede at skulle arbejde sig igennem sammen med brugeren af enheden. Data om udstyret kommer automatisk op på skærmen. Både hvad det er for en type udstyr, hvor brugeren sidder henne, om vedkommende bruger internet via wi-fi eller med kabel. Vi sparer rigtig meget tid, fordi vi nu har

alle disse informationer som live-data og får dem kørt direkte ind i vores servicedesk-system," siger Nicolai Brendstrup

Forsvundet udstyr dukker op igen

En funktionalitet i Echo, som Lyngby-Taarbæk Kommune også har haft glæde af, er løsningens evne til at detektere forsvundet udstyr.

"Tidligere havde vi næsten dagligt udfordringer med udstyr, som vi ikke kunne lokalisere. Men efter at vi har fået Echo, ved vi, hvor alle enheder er. Løsningen varslede os om, at en maskine befandt sig i Californien i USA, fordi en medarbejder havde glemt at aflevere den. Vi fik udstyret retur, og det har en væsentlig indflydelse på vores it-økonomi," fortæller Nicolai Brendstrup.

Mikkel Arp siger, at de informationer der ligger på alle enheders bundkort i virkeligheden er "guld" for it-afdelingerne. Men der er ikke særlig mange, der udnytter værdien af de data. Alle udleverede enheder bliver i dag automatisk oprettet i løsningen.

Noget andet er, at Echo også har åbnet for helt nye integrationsmuligheder på tværs af kommunens platforme. Det samlede overblik strækker sig nu hen over mobile enheder, Windows-maskiner og servere, og data er blevet struktureret og kan rapporteres og vises i realtid.

Nicolai Brendstrup fremhæver integrationen til kommunens service- og supportsystem som noget af det, der særligt fremmer effektiviteten.

Sikkerhedsdagsordenen begrænser digitaliseringen

Sikkerhedsdagsordenen breder sig i landets kommuner med en hast, der begrænser digitaliseringen. Kravene om sikkerhed og standarder for identitetssikring får balancen mellem digitalisering og sikkerhed til at skride. "Der skal selvfølgelig være styr på enhederne og de data, som ligger på dem og borgernes rettigheder. Standardisering inden for sikkerhed er et gode. Men hvis digitaliseringen kun bliver drevet af sikkerhedsstandarder i det omfang vi ser nu, ender vi med en bureaukratisk og lukket måde at arbejde på i det offentlige. Det er slet ikke til gavn for vores samfund," siger programleder Kaja Jacobsen, Egedal Kommune.

Datatilsynet og Center for Cybersikkerhed har lavet nye sikkerhedsstandarder, der stiller krav om, at kommunerne har styr på enhederne. Det synes Kaja Jacobsen er godt, da det kan give bedre og mere ensartet support, men hun sætter foden på bremsen, hvis det kun er sikkerhedsfolk, der driver det arbejde.

Digitalisering er nemlig ikke kun sikkerhed. Det er også optimering af arbejdsgange, der fører til mere effektive måder at løse opgaver på. Ellers er der ikke meget ræson i at investere i ny teknologi. Jo bedre opgaverne løses med nye teknologier, desto mere værdi skaber de kommunale it-afdelinger for deres organisationer og bygger ny viden op hos medarbejderne til gavn for borgerne.

"Det der sker i MDM-systemer (mobile enheder red.) og asset management systemer sker for, at kommunerne har styr på sikkerheden og GDPR-forordningen og lever op til de krav fra Datatilsynet og Center for Cybersikkerhed. For at opfylde det, er vi nødt til at låse software og log-in på den enkelte medarbejders enheder, og det levner ikke meget handlerum tilbage for den enkelte. Der må kun bruges bestemte apps på arbejdstelefoner. Vi låser den software, der ligger på computerne – og begrænser derfor adgangen og mulighederne for at anvende andre apps og værktøjer – ja, i det hele taget andre måder at løse opgaver på," siger Kaja Jacobsen.

Kaja Jacobsen understreger, at hun går helt og fuldt ind for databeskyttelse og også at kommunerne bliver en del af det nationale cyberværn, som KL arbejder for at blive en del af.

"Det skal ikke forstås sådan, at jeg er imod sikkerhedsdagsordenen. Men jeg synes balancen er skredet. Sikkerhedsdagsordenen er i gang med at skubbe kommunerne ind i en uklog og lukket måde at digitalisere på og som ikke er god for vores samfund, synes jeg. Klog digitalisering har fokus på læring og udvikling. I dag sker det modsatte, for alting handler om begrænsninger," siger Kaja Jacobsen.

Der kan være mange gode grunde til at sætte disse begrænsninger. Fordi der sker fejl. Der bliver klikket på phishing mail. Der er medarbejdere, der kommer til at lægge et cpr-nummer. Det sker ikke så tit, men det sker. Hvis den nul-fejls dagsorden kun bliver drevet af sikkerhedsfolk, mister digitaliseringen en hel del af sin værdi ved, at medarbejderne ikke lærer nok af at bruge redskaberne.

Fylder for meget

IT-og digitaliseringschef Ole Bech, Roskilde Kommune, er langt hen ad vejen enig med Kaja Jacobsen i, at sikkerhedsdagsordenen fylder mere og mere og tager ressourcerne fra it-udviklingen i kommunerne.

”Der bliver mindre tid til at udvikle nye løsninger, der skaber værdi. Sikkerhedsdagsordenen har ikke som formål at skabe gevinst. Der bliver bare flere og flere opgaver, og det går ud over udviklingen. På den anden side er vi også fanget lidt af, at det er en dagsorden, som er svær at tale imod. Fordi der er ikke nogen af os, der synes, at man bare skal lade it-sikkerheden ligge og flyde og ikke gøre noget.”

Ole Bech siger, at mange offentlige it-chefer observerer, at det er overvejende større private virksomheder, der ind i mellem bliver hacket på den ene og den anden måde. Der har ikke været det helt store angreb i den kommunale sektor endnu, og han håber heller ikke, at det vil ske. Men sporene fra de private virksomheder skræmmer.

”Jeg har talt med min kommunaldirektør om, at vi kan købe os til døde med it-sikkerhed. Vi kan bruge hele it-budgettet på at lave alle mulige forsvarsværn og cyberværn og it-sikkerhed, uden at vi af den grund kan gå trygt i seng om aftenen. Der vil altid være et eller andet hul et eller andet sted alligevel. Så det er en svær dagsorden, der tager flere og flere ressourcer fra it-afdelingens arbejde,” siger Ole Bech.

Privat/arbejde

Kaja Jacobsen mener, at balancen mellem digitalisering og sikkerhed er skredet gradvist. Men især de seneste par år er udviklingen inden for sikkerhed accelereret.

”Vi bruger for mange ressourcer på at opfylde kravene til sikkerhed. Hvis vi i den bedste af alle verdener kunne bruge alle pengene på it-sikkerhed, alle pengene på gevinstjagt og på læring af medarbejderne, så vil det selvfølgelig være ideelt. Men sådan fungerer det ikke. Balancen er skredet og der bruges for mange ressourcer på sikkerheden som tages fra de andre områder,” siger Kaja Jacobsen.

Hendes største bekymring går på indretningen af den digitale arbejdsplads og de muligheder kommunerne har for at tilbyde medarbejdere med flydende eller skæve arbejdstider.

”Det er en udfordring for medarbejderne at få deres to digitale liv – arbejdet og det private – til at hænge sammen. Bare sådan noget som at have en kalender, der ikke skal opdateres mange forskellige steder. For at vide om den dag, hvor medarbejderen bliver bedt om at deltage i et eller andet sent møde samme dag som datteren skal til tandlæge. Der er total adskillelse mellem arbejdslivet og det private. Det er jo ikke muligt på samme måde som dengang, hvor næsten alle arbejdede fra otte til 16 i faste vagter. Det er der en utrolig stor del af arbejdsstyrken, der ikke gør i dag,” siger Kaja Jacobsen.

Kaja siger videre, at en af konsekvenserne ved at adskille arbejdsliv og privatliv på telefonerne, gør det sværere at rekruttere medarbejdere til det offentlige, da det private erhvervsliv er bedre til at levere løsninger, der får deres tilværelse til at hænge bedre sammen.

”Vi kan ikke stille medarbejdergoder til rådighed på samme måde, hvor en arbejdstelefon også kan bruges privat. Det er et lukket paradigme i det offentlige. Det betyder fra mit synspunkt og de kommende generationers synspunkt, at vi skal køre med to, tre, fire dobbelt op på devices, og det mener jeg ikke, at vores klode kan blive ved med at holde til,” siger Kaja Jacobsen.

” Det skal ikke forstås sådan, at jeg er imod sikkerhedsdagsordenen. Men jeg synes balancen er skredet. Sikkerhedsdagsordenen er i gang med at skubbe kommunerne ind i en uklog og lukket måde at digitalisere på og som ikke er god for vores samfund, synes jeg. Klog digitalisering har fokus på læring og udvikling. I dag sker det modsatte, for alting handler om begrænsninger.

Digitaliseringsschef Kaja Jacobsen, Egedal Kommune

Lektor, Phd Ursula Plesner, CBS:

“Digitalisering fører store bunker af usynligt arbejde med sig”

Lektor Ph.d Ursula Plesner, CBS, forsker i usynligt arbejde i forbindelse med digitalisering. Digitalisering indeholder store fordele og skaber værdi. Det fører imidlertid også til store mængder usynligt arbejde, og forskerens pointe er, at det i reglen er nødvendigt arbejde, men at det ikke er regnet med fra starten som en del af projektet. “Det usynlige arbejde er vi ikke nok opmærksomme på, derfor skal vi blive bedre til at få øje på det fra starten af,” siger Ursula Plesner.

Med usynligt arbejde i digitaliseringsprojekter menes der for eksempel arbejde, som ledelsen ikke forudser eksistensen af, inden projektet starter. Digitaliseringen af opgaver, som normalt løses af mennesker, medfører ofte, at der kommer en række nye opgaver, som det digitale værktøj skaber. Det gør ledelsesopgaven langt mere kompleks, fordi den både skal forholde sig til digitaliseringens potentialer for organisationen og til ukendte opgaver som følger med.

I definitionen af usynligt arbejde er der to aspekter, ifølge Ursula Plesner. Det ene er, at det er ude af syne og ikke beskrevet i strategier eller i jobopslag eller i kompetencebeskrivelser. “I det hele taget er det usynlige arbejde ikke noget, man taler eller skriver om.”

Det kan også skyldes, at ledelsen ikke ser det, fordi det bliver lavet om natten eller på en anden etage eller i en helt anden afdeling – det er bogstaveligt talt ude af syne.

Det andet aspekt er, at usynligt arbejde ikke er anerkendt. At man ikke regner det for rigtigt arbejde.

“Man kompenserer ikke den, der udfører opgaven, dels på grund af manglende anerkendelse og dels fordi man ikke ser eller læser om det,” siger Ursula Plesner.

Ursula Plesner leder sammen med Lise Justesen et forskningsprojekt på CBS i København, som har til formål at kortlægge alt det usynlige arbejde, der opstår i forbindelse med digitaliseringsprojekter. De to lektorer ved CBS i sidste fase af projektet, som er finansieret af Danmarks Frie Forskningsfond og løber til og med 2024.

Oversolgt

Nye, digitale teknologier rummer masser af værdi. Men ifølge Ursula Plesner bliver teknologierne oversolgt, og køberne tror i for høj grad på sælgernes løfter om teknologiens fortræffeligheder og overser

samtidig det usynlige arbejde, der bliver udført et andet sted, “så det samlet set ikke sparer tid”. Hun opfordrer lederne til at forberede sig på det usynlige arbejde og de dilemmaer, som teknologien fører med sig.

Et eksempel kunne være et kommunalt supportcenter, som investerer i to chatbots til at tage imod beskeder fra borgere til at besvare de mest forekommende spørgsmål. Altså en automatisering af supporten, som får ledelsen til omgående at spare to ansatte i centeret, fordi servicen nu formodes at blive effektiviseret.

“Men det viser sig, at så skal de til gengæld ansætte to AI bot trænere, der kan sidde og udvikle og træne robotterne og være sikker på, at svarene på spørgsmålene fungerer i sammenhæng med den øvrige service, så det hjælper borgerne. Det er en rigtig vigtig opgave. AI trænerne løser i forhold til kvaliteten. Men kigger vi på ledelsens oprindelige forslag om at spare tid, er der ingen tidsbesparelse opnået. Mange steder i den offentlige sektor har vi flyttet opgaven fra personlig betjening til selvbetjening, men vi har også fået nye medarbejdere, der skal tage sig af teknologien, så den fungerer i en ny sammenhæng, eller medarbejdere, som skal hjælpe borgerne til at betjene sig selv online,” siger Ursula Plesner.

MitID

I 2021 gik det digitale Danmark over på MitID som afløser for NemID. Det er en løsning til identitetssikring og autentifikation. 25 pct. af borgerne var digitalt udfordret, enten ved at de ikke havde en telefon med et operativsystem af ny dato, og måtte købe en ny telefon i den dyre ende eller møde op på Borgerservice i kommunen efter at have booket en tid til at få kontrolleret sin identitet. Her ville medarbejderen i kommunen hjælpe borgeren med at komme på MitID efter borgeren

Foto: Jakob Boserup

først havde vist gyldigt pas eller kørekort.

Et godt eksempel på "usynligt arbejde" der opstår undervejs. Embedsmændene i Digitaliseringsstyrelsen og i bankerne så overgangen til MitID som selvbetjening for borgerne, men i virkelighedens verden opstod der store bunker af usynligt arbejde, såsom manuelt arbejde i Borgerservice i kommunerne.

"MitID er jo sat i verden for at spare en del arbejde for det offentlige og i bankerne, hvad det formentlig også gør. Men den arbejds mængde, der ligger i at få de 25 pct. af borgerne, som har svært ved at klare opgaven digitalt, med at komme på MitID, er jo en meget større

opgave end forventet, og den er ikke beskrevet noget sted, vel? Og man kan godt sige, at nu er man begyndt at erkende og anerkende det usynlige arbejde. Det har også taget lang tid politisk, fordi man ikke har haft en interesse i at beskrive præcist, hvor store mængder usynligt arbejde der faktisk ligger her, når det var borgerne, der selv burde gøre arbejdet," siger Ursula Plesner.

Igen er det en central pointe, at ledelsen i højere grad bør anerkende indsatsen hos de medarbejdere, der tager hånd om det usynlige arbejde.

- fortsættes på side 36 ►►

NSIS

En anden stor bunke "usynligt arbejde", der er landet i de kommunale it-afdelinger, er en konsekvens af overgangen fra NemID Erhverv (medarbejdersignatur red.) til MitID Erhverv og implementeringen af NSIS (National Standard for Identiteters Sikringsniveau-er). Det har taget mere end to kalenderår i 98 kommuner.

Når en kommunal medarbejder kobler sig på et fællesoffentligt it-system, skal medarbejderen identificere sig med MitID – og det kræver at kommunen har en godkendt NSIS-certificering, som er gennemført ved hjælp af et eksternt revisionsfirma. De laver en revisionserklæring, hvorefter Digitaliseringsstyrelsen skal godkende revisionserklæringen.

Alle kommuner uden undtagelse har kritiseret forløbet med NSIS godkendelser – og ikke mindst de store mængder af "usynligt arbejde" for at opnå en godkendt revisionserklæring.

"Der er en masse digitalisering, der er meget smartere og lettere både for medarbejdere og for borgere. Automatisk genererede årsopgørelser hos Skat, betaling af regninger, online ansøgninger om boligstøtte gør livet lettere. Samtidig med må man også bare sige, at det er svært at spare tid, fordi der er så mange forskellige digitale løsninger, der ikke hænger naturligt sammen, hvilket i sidste ende koster tid for brugerne," siger Ursula Plesner. "Men det er ikke givet for mig, at man behøver at være meget digitaliseringskritisk for at påpege det usynlige arbejde. Gode intentioner og gode digitale løsninger og usynligt arbejde kan sagtens sameksistere for mig," tilføjer hun.

” Nye, digitale teknologier rummer masser af værdi. Men teknologierne bliver oversolgt, og køberne tror i for høj grad på sælgernes løfter om teknologiens fortræffeligheder og overser samtidig det usynlige arbejde, der bliver udført et andet sted, ”så det samlet set ikke sparer tid”. Hun opfordrer lederne til at forberede sig på det usynlige arbejde og de dilemmaer, som teknologien fører med sig.

Lektor ph.d Ursula Plesner CBS

Tre kategorier af usynligt arbejde:

- 1 Oprydningsarbejde:** Når der sker fejl og forsinkelser ved lancering af nye it-systemer, skal der ryddes op, og hvis avancerede it-systemer skal fungere, skal den anvendte data 'vaskes'
- 2 Kompensationsarbejde:** Når en selvbetjeningsløsning ikke ender med at køre snorlige fra dag et, skal der kompenseres og tilpasses gennem manuelt arbejde for at få løsningen kørt i drift
- 3 Forbindelsesarbejde:** Når data ikke som tiltænkt flyder automatiseret fra et system til et andet, sætter man ind med med manuelle procedurer for at forbinde systemerne

Fibernet er Danmarks mest udbredte digitale infrastruktur

I hovedparten af de 98 kommuner er dækningen med fibernet over 80%.

Vi er kommet langt, men vi er ikke i mål.

Mere end 1 million husstande skal tilsluttes fibernettet de kommende år.

I den forbindelse har vi en klar opfordring til alle kommuner:

- 1** Gør det muligt for graveaktører at efteranmelde mindre gravearbejder – såsom eftertilslutninger. Det vil gøre det lettere og hurtigere for borgerne at få fibernet.
- 2** Vær med til at understøtte den lokale udvikling af den digitale infrastruktur. Støt aktivt op om borgerinitiativer, som fremmer dækning med fibernet i underforsynede områder i kommunen.
- 3** Brug fibernettet til at skabe bedre og mere effektiv service til borgere og virksomheder gennem digitale tilbud med højere kvalitet end ved brug af gammel digital infrastruktur.

Lene Hartig Danielsen:

Borgerservice løftede i praksis MitID opgaven for hele det digitale Danmark

Da det digitale Danmark i 2022 gik over på MitID som afløser for NemID, var der et stort antal borgere, som blev udfordret digitalt ved at skulle gøre det som selvbetjening. Mellem 17 pct. og 22 pct. af borgerne er digitalt udfordrede af mødet med det digitale Danmark, ifølge flere undersøgelser. Men ikke kun denne gruppe af borgere, var nødt til at hente hjælp i kommunernes Borgerservice. Chef for Borgerservice, Lene Hartig Danielsen, Aarhus Kommune, fortæller, at Aarhus har hjulpet knap 80.000 borgere manuelt over på MitID i 2022.

I 2022 da bølgerne gik højt med flytningen af borgere fra NemID til MitID hjalp Borgerservice i Aarhus Kommune 56.099 borgere, der mødte op fysisk og 22.000, som fik hjælp pr. telefon. Ifølge KL's opgørelse besøgte 900.000 borgere borgerservice i 2022 for at få hjælp til MitID Lene Hartig Danielsen: "Vi har i Borgerservicecentrene spillet en helt afgørende forudsætning for det digitale Danmark med denne indsats, fordi den infrastruktur og sikkerhedskomponent som MitID er, er helt grundlæggende for driften og nyttiggørelsen af det digitale Danmark. Den indsats kommunernes Borgerserviceenheder gjorde og gør, gøres ikke for Borgerservices skyld. Den indsats er gjort på vegne af alle kommunale forvaltninger, regionale, statslige og private aktører. Vi har gjort det for fællesskabet".

I 2023 er trafikken til Borgerservice stadig ekstraordinær med flytning af borgere over på MitID. 24.719 personlige henvendelser og 11.000

telefoniske henvendelser frem til 10. august. I alt cirka 35.000 i de første otte måneder.

"MitID var ikke blevet til noget, og den borgerrettede digitalisering var ikke blevet til noget, hvis vi ikke i Borgerservice havde haft et beredskab, der fik det til at ske. Den afledte effekt af, at man ikke har et funktionsdygtigt MitID, er, at en meget stor andel af borgerne ville være på herrens mark, når de skulle betjenes, da alternativet jo er et fysisk fremmøde eller en telefonisk betjening. Det gælder for alle kommunale og statslige fagområder. Og den fremgangsmåde er typisk betydeligt dyrere end, hvis borgerne betjener sig selv. Så den ekstraordinære indsats har medført store fordele for digitaliseringen i alle sektorer," siger Lene Hartig Danielsen.

Uden et funktionsdygtigt MitID ville et stort antal borgere lægge pres på andre kollegiale afdelinger, hvis de f.eks. skulle udfylde en bygge-

ansøgning manuelt, eller søge ydelser på socialområdet, boligstøtte eller som skal underskrive et eller andet digitalt hos Domstolsstyrelsen. På nogle områder kan det i praksis slet ikke lade sig gøre.

Borgerservice i Aarhus Kommune har hjulpet i alt 115.000 mennesker med at få et funktionsdygtigt MitID.

“Vi er blevet overrasket over antallet af henvendelser, som vi har håndteret. Men vi har løst det, og været med til at få gjort det digitale Danmark stærkere. Med en efterfølgende fælles plan for digital inklusion har Aarhus Kommune i øvrigt taget et nyt næste skridt for at gøre mødet med den offentlige digitale sektor til en bedre oplevelse,” siger Lene Hartig Danielsen.

Aarhus har hjulpet knap 80.000 borgere manuelt over på MitID i 2022. Vi har i Borgerservicecentrene spillet en helt afgørende forudsætning for det digitale Danmark med denne indsats, fordi den infrastruktur og sikkerhedskomponent som MitID er, er helt grundlæggende for driften og nyttiggørelsen af det digitale Danmark.

Chef for Borgerservice, Lene Hartig Danielsen, Aarhus Kommune

Brugerklubben SBSYS går i udbud med sine EU-rammeaftaler

42 kommuner og to Regioner i Brugerklubben SBSYS gennemfører i 2024 udbud af sine to rammeaftaler for at skabe et grundlag for fremtidig fælles udvikling, forvaltning og driftsunderstøttelse af medlemmernes SBSYS-løsningsplatform.

Brugerklubbens samarbejde med de nuværende leverandører Netcompany og Dafolo fungerer til medlemmernes tilfredshed, men EU's udbudskrav gør, at Brugerklubbens aftaler hvert fjerde år skal udbydes i åben konkurrence med et opdateret kontraktgrundlag. Det er nu fjerde gang siden 2012 at Brugerklubben gennemfører udbudsforløb med forhandling i en konstruktion, hvor ejerskabet til løsningen ligger hos medlemmerne, men bæres videre af de leverandører, der vinder rammeaftalerne.

Brugerklubben har igangsat markedsdialogen med relevante og interesserede leverandører i november 2023 og går for alvor i gang med udbudsprocessen med prækvalifikation i første kvartal 2024. Inden da vil Brugerklubben SBSYS have indbudt alle landets kommuner og regioner til at stå med på udbudsrunderen, så man sikrer sig ret til at anvende SBSYS-løsningen og de rammeaftaler, udbuddet omhandler.

“Vi oplever stor interesse fra de eksisterende leverandører samt en række nye leverandører, der gerne vil gå ind i en dialog om agile udviklingsprocesser, hvor der bygges software, som kunden tager ansvaret for,” siger Chefstrateg Jørgen Kristensen Rasch, Brugerklubben SBSYS.

FAKTA

Fakta om Brugerklubben anno 2023:

- 42 medlemmer (40 kommuner og to regioner)
- 89 kommuner og regioner står på de to udbudte rammeaftaler i 2020

KÆMPER DU MED INDKØB AF FAGSYSTEMER? FÅ HJÆLP FRA SKI PÅ NY 02.19

Indkøb af fagsystemer kan være komplekst. Vi vil hjælpe dig med at gøre det nemmere.

- **Direkte tildeling:** Køb ind under de mest anvendte ydelsesområder hos den leverandør, der opfylder dit behov til den bedste pris.
- **Automatiser dit indkøb:** Det digitale værktøj guider dig gennem hele indkøbsprocessen og reducerer kompleksiteten i dit indkøb.
- **Systemintegration:** Vi har stillet obligatoriske krav til integrationer og snitflader, så du ved, hvad du kan forvente, når du køber fagsystemer via SKI. Og vi giver dig mulighed for at stille supplerende krav.
- **Særlige krav eller behov?** Rammeaftalen bliver i 2024 suppleret af et dynamisk indkøbssystem til de indkøb, hvor du har særlige krav eller behov.

Vil du vide mere om dine muligheder for at købe fagsystemer via SKI, så kontakt os.

Kontakt

Anja Hyltoft Lodberg
Kontraktansvarlig
T - 20 85 29 16
E - alo@ski.dk

Lars Grellck
Chefkonsulent
T - 23 43 55 75
E - lgr@ski.dk

Allan Schiellerup Bager
Chefkonsulent
T - 21 27 08 27
E - asb@ski.dk